

Kivi Trio Oy
Nappoistentie 1
36110 Ruutana
betonitrio@gmail.com

Hei,

Pyytäisin lainvoimaisuustodistusta. Dro: NOK/1125/2017 päätöksestä.
Toivoisin saavani todistuksen sekä postiin, että sähköpostiin.
Tässä Kivi Trio Oy:n Maa-aines ja Ympäristölupa ja valitusosoitus.
Yllä lisäksi laskutustiedot.

VAASAN HALLINTO-OIKEUS VASA FÖRVALTNINGSDOMSTOL	
Saap. Anl.	04.01.2018
Liitteet	_____ kpl / st.
Bilagor	_____ sivuja / sidor

Terveisin
Jari Kiikkinen
0400-914787

Palautetaan pyydetyllä todistuksella
varustettuna
Vaasan hallinto-oikeudessa
Järvi kuun 5 pnä 2018
Viran puolesta:

Heidi Lax

HEIDI LAX
Apulaiskirjaaja
Bitr. registrator

Dno: NOK /1125/2017

127 § MAA-AINES- JA YMPÄRISTÖLUVAN MYÖNTÄMINEN KIVI TRIO OY:LLE
ARONTAUSTANMETSÄN KALLIONOTTOALUEELLE

Kaupunkikehityspalvelut, rakennusvalvonta ja ympäristö, ympäristönsuojelupäällikkö Raimo Tuohisaari:

Kivi Trio Oy hakee rakennus- ja ympäristölautakunnalta maa-aines- ja ympäristölupaa kallion louhintaan ja murskaukseen kiinteistöille 536-402-1-74 Tappurinkehto, 536-402-1-86 Arontaustanmetsä, 536-402-1-88 Leukavahanmetsä ja 536-402-2-16 Heikkilän-Metsä. Kyseessä on uusi toiminta.

Toimivalta

Maa-aineslain 7 §:n mukaan maa-ainesten ottamista koskevan lupa-asian käsittelee kuntien ympäristönsuojelun hallinnosta annetun lain mukainen kunnan ympäristönsuojeluviranomainen.

Valtioneuvoston asetuksen 713/2014 1 luvun 2 §:n kohtien 6 a ja b (kivenlouhinta ja murskaamo) perusteella ympäristölupahakemuksen käsittelee kunnan ympäristönsuojeluviranomainen.

Liitteet

Maa-aines- ja ympäristölupa.

Vt.rak.tark: Rakennus- ja ympäristölautakunta myöntää Kivi Trio Oy:lle liitteen mukaisen maa-aines- ja ympäristöluvan kallion louhintaan ja murskaukseen.

Päätös: Keskustelun aikana Markku Kujansuu teki seuraavan muutosehdotuksen:

”Esitän lupa-anomuksen hylkäämistä.

Maa-aineslaissa todetaan maa-ainesten ottamisen rajoitukset:

Maa-aineslaki

3 § (23.5.1997/463)

Ainesten ottamisen rajoitukset

Tässä laissa tarkoitettuja aineksia ei saa ottaa niin, että siitä aiheutuu:

- 1) kauniin maisemakuvan turmeltumista;
- 2) luonnon merkittävien kauneusarvojen tai erikoisten luonnonesiintymien tuhoutumista;

Pöytäkirjantarkastajien nimikirjaimet

Ltk

Kh

Kv

3) huomattavia tai laajalle ulottuvia vahingollisia muutoksia luonnonolosuhteissa

Lisäksi
YMPÄRISTÖHALLINNON OHJEISSA 1 | 2009
selitetään Maa-ainesten kestävästä käytöstä seuraavasti.

”Kauniilla maisemakuvalla ja luonnon merkittäville kauneusarvoilla tarkoitetaan tarkasteltavan kohteen tai sitä ympäröivän maiseman kauneutta. Maisema voi tarkoittaa sekä luonnon- että kulttuurimaisemaa. Maiseman kauneutta voidaan tarkastella kohteesta ympäristöön päin ja ympäristöstä kohteeseen päin.

Ellei kohteen tai sitä ympäröivän alueen maisemiarvoja ole objektiivisesti arvioitu, voidaan niiden kauneudesta saada käsitys esimerkiksi silloin, kun niistä on alueen väestöllä yleinen mielipide.”

Maiseman kauneusarvojen pohjalta lupaa ei tule myöntää. Maisema on kaunista avokalliomaastoa josta kertoo esimerkiksi se, että sitä käytetään paljon. Käyttö näkyy esimerkiksi siinä, että maastossa on runsaasti polkuja ja lupa-anomuksesta valittaneiden määrässä.”

Muutosehdotus raukesi kannattamattomana.

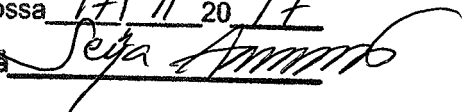
Päätökseksi tuli vt. rakennustarkastajan ehdotus.

Markku Kujansuu jätti eriävän mielipiteensä päätöksen johdosta.

Pöytäkirjantarkastajien nimikirjaimet		
Ltk	Kh	Kv

Otteen oikeaksi todistaa Nokian rakennus-
valvontatoimistossa 17.11.2017

Pöytäkirjanpitäjä

Täytäntöönpano
Ympäristönsuojeluyksikkö

Tiedoksi

Hakija
Pirkanmaan ELY-keskus
Pirkanmaan pelastuslaitos
Pirteva
Rajanaapurit ja muut asianosaiset (ilmoitus päätöksestä)

Lisätiedot

ympäristönsuojelupäällikkö Raimo Tuohisaari, puh. 040 7799287,
sähköposti etunimi.sukunimi@nokiankaupunki.fi

Tästä päätöksestä ei ole 30 päivän kuluessa
lukien 20 päivästä Marras kuuta 2017
tähän päivään mennessä tänne valitusta annettu;
todistaa Vaasan hallinto-oikeuden kirjaamossa
5 päivänä Tamm kuuta 2018
Viran puolesta:

Heidi Lax

HEIDI LAX
Apulaiskirjaaja
Bitr. registrator

Todistusmaksu: 30 €
Kivi Trio Oy

MAA-AINESLAIN JA YMPÄRISTÖNSUOJELULAIN MUKAINEN YHTEISLUPA
Annettu julkipanon jälkeen

Päivämäärä 20.11.2017
Päätösnumero 3 / 2017

Asia

Maa-aineslain ja ympäristönsuojelulain mukainen yhteislupa kallio-
kiviaineksen ottoon sekä kiviaineksen louhintaan ja murskaukseen
kiinteistöillä 536-402-1-74 Tappurinlehto, 536-402-1-86 Arontaus-
tanmetsä, 536-402-1-88 Leukavahanmetsä ja 536-402-2-16 Heikki-
län-Metsä. Lupaa haetaan 10 vuodeksi.

Hakija

Kivi Trio Oy
Nappoistentie 1
36110 Ruutana

Luvan hakemisen peruste

Maa-aineslain 4 §:n mukaan maa-ainesten ottamiseen tarvitaan
lupa.

Ympäristönsuojelulain 572/2014 liitteen 1 taulukon 2 kohdan 7c
tarkoittama kivenlouhinta, jossa kiviainesta käsitellään vähintään
50 päivää sekä kohdan 7e tarkoittama kiinteä tai siirrettävä murs-
kaamo, jonka toiminta-aika on vähintään 50 päivää.

Lupaviranomaisen toimivalta

Maa-aineslain 7 §:n mukaan maa-ainesten ottamista koskevan lu-
pa-asian käsittelee kuntien ympäristönsuojelun hallinnosta annetun
lain mukainen kunnan ympäristönsuojeluviranomainen.

Valtioneuvoston asetuksen 713/2014 1 luvun 2 §:n kohtien 6 a ja b
(kivenlouhinta ja murskaamo) perusteella lupahakemuksen käsitte-
lee kunnan ympäristönsuojeluviranomainen.

Asian vireilletulo

Hakemus on tullut vireille Nokian kaupungin rakennus- ja ympäris-
tölautakunnassa 31.8.2015 dnro 1003/2015.

Pöytäkirjantarkastajien nimikirjaimet

Ltk

Kh

Kv

Hakemusten aikaisempi käsittely sekä hakemusten yhteiskäsittely

Nokian kaupungin rakennus- ja ympäristölautakunta on hylännyt Kivi Trio Oy:n maa-aineslupa- ja ympäristölupahakemukset kokouksessaan 15.3.2016. Hämeenlinnan hallinto-oikeus on 8.5.2017 antamallaan päätöksellä kumonnut lautakunnan päätöksen maa-aineslupahakemuksesta ja palauttanut asian sille uudelleen käsiteltäväksi perustellun lupapäätöksen ja lupamääräysten antamista varten. Vaasan hallinto-oikeus on 20.9.2017 antamallaan päätöksellä kumonnut lautakunnan päätöksen ympäristölupahakemuksesta ja palauttanut asian sille uudelleen käsiteltäväksi.

Ottaen huomioon seuraavat maa-aineslain ja ympäristönsuojelulain muutokset, hakemukset käsitellään yhdessä ja niistä annetaan yksi päätös (ns. yhteislupa).

”Jos muutoksenhakutuomioistuimien kumoaa lupapäätöksen, johon on sovellettava tämän lain 4 a §:n voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä, ja palauttaa asian kokonaisuudessaan uudelleen käsiteltäväksi, asia käsitellään ja ratkaistaan tämän lain säännösten mukaisesti.” (Maa-aineslain muutos 10.4.2015/424).

”Jos muutoksenhakutuomioistuimien kumoaa lupapäätöksen, johon on sovellettava tämän lain 47 a §:n voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä, ja palauttaa asian kokonaisuudessaan uudelleen käsiteltäväksi, asia käsitellään ja ratkaistaan tämän lain säännösten mukaisesti.” (Ympäristönsuojelulain muutos 10.4.2015/423).

LUPAHAKEMUS

Toimintaa koskevat luvat ja sopimukset

Suunnitelma-alue on uusi kiviaineksen ottoalue, jolla ei ole aikaisempia lupia.

Kiinteistöt 536-402-1-86 Arontaustanmetsä, 536-402-1-88 Leukavahanmetsä ja 536-402-2-16 Heikkilän-Metsä omistaa UPM-Kymmene Oyj, joka on valtakirjalla oikeuttanut KiviTrio Oy:tä hakemaan alueelle maa-aines- ja ympäristölupia. Kiinteistön 536-402-1-74 Tappurinlehto omistaa Jari Lehto, joka on valtakirjalla oikeuttanut KiviTrio Oy:tä hakemaan alueelle maa-aines- ja ympäristölupia. UPM-Kymmene Oyj:llä ja Jari Lehdolla on maa-ainesten ottamislupaa edellyttävä esisopimus kiinteistön 536-402-1-74 kaupasta.

Laitoksen sijaintipaikka ja sen ympäristö sekä alueen kaavoitustilanne

Pöytäkirjantarkastajien nimikirjaimet		
Ltk	Kh	Kv

Sijainti ja rakennettu ympäristö

Suunnittelualue sijaitsee Nokian kaupungissa Porin yhdystien ja Iso-Tappurijärven välisellä alueella Tappurinlehdontien päässä noin 3,5 km Nokian keskustasta länsi-luoteeseen. Suunnittelualue rajoittuu kaikilta sivuiltaan maa- ja metsätalousalueeseen.

Lähin loma-asunto sijaitsee 300 metriä länteen ottoalueen reunasta Iso-Tappurijärven rannalla. Seuraavaksi lähin vapaa-ajan asunto sijaitsee idässä Alinenjärven rannalla noin 570 metrin etäisyydellä. Lähimmät vakituiseen asumiseen käytetyt kiinteistöt sijaitsevat alueen itäpuolella Alinenjärven asuntoalueella noin 1,3 km etäisyydellä suunnittelualueen reunasta.

Lähimmät luonnonsuojelualueet sijaitsevat Kaakkurijärvien Natura 2000-alueella suunnittelualueen koillispuolella lähimmillään noin 1,3 km etäisyydellä.

Luonnonympäristö

Alue on nuorehkoa mäntyvaltaista osin avokallioista loivasti korkeustasoilla + 135 - 152 m kumpuilevaa kangasmetsää. Lähistöllä ei ole maisemallisesti, kulttuurihistoriallisesti tai geologisesti arvokkaaksi luokiteltuja kohteita eikä suojeltuja luontoarvoja. Suunnittelun hankkeen kallioaluetta ei ole mainittu luonnon- ja maisemasuojelun kannalta arvokkaiden kallioalueiden luettelossa.

Suunnittelualueelle on vuoden 2015 aikana laadittu luontoselvitys, liito-oravaselvitys sekä alustava linnustokartoitus. Luontoselvityksen mukaan alueen metsät ovat varsin tavanomaista talousmetsäkäytössä olevaa kangasmetsää. Alueelle on tyypillistä myös kallioiset alueet ja louhikkoisuus. Paikoin kallioinen maasto on kulunutta polkuverkoston vuoksi.

Selvityksen mukaan linnusto on tyypillistä havumetsän lintulajistoa. Toiminta-alueen metsien ikä- ja puulajirakenne huomioiden alueella ei todennäköisesti ole erityistä arvoa kolopesijöitä ajatellen.

Liito-oravalle hyvin soveltuvia elinympäristöjä oli niukasti, lähinnä aivan alueen itäisimmässä osassa, jossa on tuoretta kuusimäntysekametsää ja haapoja. Selvitysalueelta tai sen välittömästä läheisyydestä ei kuitenkaan löytynyt mitään merkkejä liito-oravan oleskelusta alueella.

Selvitysten mukaan suunnittelualueelta ei löytynyt luonnonsuojelulain, metsälain, vesilain tai EU:n luonto- ja lintudirektiivien mukaisia

Pöytäkirjantarkastajien nimikirjaimet

Ltk

Kh

Kv

lajeja tai arvokkaita elinympäristöjä, jotka tulisi erityisesti huomioida alueen maankäyttöä suunniteltaessa.

Syksyllä 2014 alueelta otetun lohkarenäytteen perusteella kallioperän on todettu olevan tonaliittia, jonka on todettu soveltuvan hyvin talon- ja tienrakentamiseen käytettävien materiaalien raaka-aineeksi. Näytteen arseenipitoisuudeksi määritettiin 8,3 mg/kg, mikä on noin kolmasosa alueen luontaisena pidetystä taustapitoisuudesta 26 mg/kg.

Suunnittelualueen pohjoispuolella noin tasossa +135/136 m on kohtuullisen hyvin metsittynyt sekapuustoinen Iso-Tappurijärveen laskevaksi ojitettu Ummenlamminsuu. Lännessä noin 350 metrin etäisyydellä on Iso-Tappurijärvi (+133,4 m). Etelässä tasossa noin +135 m on soistuva sekametsä ja lounaaseen tasolle noin +134 m laskevaksi ojitettu suoalue. Idässä noin 600 metrin etäisyydellä maantien 3001 takana on Alinenjärvi (+134,8 m).

Suunnittelualue sijaitsee kahden valuma-alueen selänteellä. Pohjoisosa on Mahnalanselän ja eteläosa Kokemäenjoen valuma- aluetta.

Ottoalueen pohja muotoillaan niin, että olemassa olevien valuma-alueiden vesitasapaino ei muutu. Ottotoiminnan edetessä paljastuva kalliopinta lisää tilapäisesti alueen valumavesien johtumista. Louhityksessä rakenteessa valumakerroin on 0,5 kun se metsämailla on 0,1. Rakennettavat saostusaltaat viivästävät valumaa ja vedet imeytyvät maastoon ennen vesistöihin johtaviin ojastoihin johtumista.

Suunnittelualue ei sijaitse vedenhankinnan kannalta tärkeällä tai soveltuvalla pohjavesialueella, eikä alueella ole pohjavesivarauksia, vedenottoa tai kaivoja. Lähin pohjavesialue sijaitsee noin 4,5 km kaakkoon suunnittelualueesta.

Kaavoitustilanne

Suunnittelualueella on voimassa Pirkanmaan maakuntakaava 2040. Maakuntakaavassa ottoalue kuuluu laajaan kasvutaajamien kehittämisvyöhykkeeseen (kk-6) Merkinnällä osoitetaan maakuntakaavan tavoitevuoden 2040 jälkeiset mahdolliset taajama-alueet ja väyläverkoston laajenemissuunnat, joihin kohdistuu hajarakentamispainetta. Kehittämissuosituksen mukaan "Alue tulee turvata tulevaisuuden yhdyskuntarakenteen laajentumisalueeksi. Alueelle suuntautuvaa asuin- ja työpaikkarakentamista on ohjattava taajamatoimintojen alueille ja kyliin. Alueella sallitaan maa- ja metsätalouden ja niitä tukevien sivuelinkeinojen kehittäminen ja näihin liit-

Pöytäkirjantarkastajien nimikirjaimet

Ltk

Kh

Kv

tyvä rakentaminen. Alueen tarkemmassa suunnittelussa tulee erityistä huomiota kiinnittää liikennejärjestelyihin, erityisesti joukkoliikenteen mahdollistavaan yhdyskuntarakenteeseen, infrastruktuuriin, palvelujen saavutettavuuteen, toimiviin virkistysalueisiin sekä luonto-, maisema- ja kulttuuriympäristöarvojen turvaamiseen.”

Suunnittelualue sijoittuu pääosin (noin 72 %) Nokian kaupungin keskustajaman osayleiskaavan 2010 maa- ja metsätalousvaltaiselle alueelle (M). Osa (noin 13 %) suunnittelualueesta sijoittuu Nokian kaupungin rantayleiskaavan maa- ja metsätalousvaltaiselle alueelle, jolla on ulkoilun ohjaamistarvetta (MU) lopun (noin 15 %) suunnittelualueesta ollessa yleiskaavoituksen ulkopuolella. Harjuniityn osayleiskaava rajautuu alueen etelä- ja kaakkoispuolella olevaan sähkölinjaan, joka on lähimmillään noin 150 metrin etäisyydellä alueesta.

Suunnittelualueella ei ole asemakaavaa. Nykyinen Harjuniityn asemakaava-alue sijaitsee lähimmillään noin 750 metrin etäisyydellä suunnittelualueesta.

Yleiskuvaus toiminnasta ja sen laajuudesta

Toiminta käsittää kallion louhintaa ja louheen murskausta eri lajitteiksi. Kalliota louhitaan 10 vuoden aikana 1.020.000 k-m³. Alueella valmistetaan keskimäärin noin 250.000 tonnia erilaisia kalliomurskeita vuodessa.

Toiminta sisältää seuraavia vaiheita: pintamaan poisto aumoille alueen reunoille, kallion poraus ja louhintaa, louheen rikotus, murskaus ja murskeen varastointi sekä murskeen kuormaus ja kuljetus käyttökohteisiin. Ottamisen päätyttyä alue maisemoidaan lupaehtojen mukaisesti.

Kiviainestointia on tarkoitus harjoittaa 1.7. -30.4. välisenä aikana alla olevasta taulukosta ilmenevin ajoin:

Taulukko 1. Toiminta-ajat:

Toiminto	Toiminta-ajat	Vuosittainen toiminta-aika
Poraus	ma-pe klo 8-18	1.9. - 15.4. (noin 800 h/a)
Räjäyttäminen	ma-pe klo 9-16	1.9. - 15.4.
Rikotus	ma-pe klo 8-18	1.9. - 15.4. (noin 1000 h/a)
Murskaus	ma-pe klo 7-21	1.9. - 31.5. (noin 1250 h/a)
Kuormaaminen ja kuljetus	ma-pe klo 6-22, la klo 8-16	1.1. - 31.12. (noin 2900 h/a)

Toimintaa harjoitetaan 2-3 kuukauden jaksoissa. Jaksoja on vuodessa 2-3 kpl.

Pöytäkirjantarkastajien nimikirjaimet

Ltk

Kh

Kv

Kallioainesten ottosuunnitelma

Ottotoiminta

Suunnitellun toiminta-alueen pinta-ala on 17,45 ha, josta varsinaisen ottoalueen ala on 16,25 ha ja tukialueen ala 1,2 ha. Aluetta peittää keskimäärin noin 0,5 metrin moreeni- ja kivennäismaakerros, joka kuoritaan vaiheittain oton edistyessä aumoille alueen reunoille käytettäväksi myöhemmin maisemointiin. Kallio louhitaan tasoon + 136,0 – 137,0 metriä. Ottamisalueen pohja muotoillaan alkuperäisen vedenjakajan mukaisesti harjanteeksi, joka viettää etelään ja pohjoiseen noin 1 prosentin kallistuksin. Alueelta on tarkoitus ottaa 10 vuoden aikana noin 1.020.000 k-m³ kalliokiviainesta. Arvioitu vuotuinen otto on 102.000 k-m³.

Ottamistoiminta aloitetaan alueen keskeltä, sen eteläreunalta, Tappurinlehdontien loppupäästä. Maanomistaja poistaa puuston ja hakkuutähteet oton edetessä vaiheittain tarpeen mukaan. Otto etenee kaarena itä-, pohjois- ja länsisuuntiin tasaisesti jaksottaen niin, että lähimpiin häiriintyviin kohteisiin säilyvät pölyn leviämistä vähentävät ja melua vaimentavat työaikaiset jyrkänteet ja maavallit esteenä. Valmiit tuotteet varastoidaan aluksi tukitoimintojen alueelle ja oton edetessä louhospohjalle. Työn aikaiset jyrkänteet louhitaan miltei pystysuoriksi 7:1 sekä merkitään ja suojataan niin, ettei niistä aiheudu vaaraa eikä toiminta-alueelle voi joutua vahingossa.

Pintamaiden ja sivukiven määrä, varastointi ja loppusijoitus

Hakemukseen on liitetty 31.8.2015 päivätty kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelma. Alueelta arvioidaan kertyvän pintamaita noin 70.000 k-m³, jotka kasataan aumoihin alueen laiduille ja käytetään lopuksi maisemointiin. Puuston poistoa on suunniteltu tehtäväksi kahden vuoden välein. Pienpuustoa, hakkuujätettä ja kantoja, jotka maanomistaja poistaa alueelta energiapuuksi, kertyy arvioidun kahden vuoden hakkuujaksoissa kulloinkin 200 m³.

Maisemointi

Alustavan suunnitelman mukaan alue pyritään oton päätyttyä kaavoittamaan taajamatoimintojen alueeksi, jolloin varsinaisesti maisemoitavaksi tulee vain alueen länsi- ja itäpäätyjen luiskat. Alueelta kuorittavat pinta- ja humusmaat riittävät juuri päätyjen maisemointiin. Maisemoitavaa ja metsitettävää alaa tulee näin ollen olemaan noin kaksi hehtaaria ja maisemointivakuuden määrittämiseksi voidaan kokonaiskustannus maisemoinnille arvioida olevan noin 10.000 euroa.

Pöytäkirjantarkastajien nimikirjaimet

Ltk

Kh

Kv

Raaka-aineet, polttoaineet, tuotteet ja niiden varastointi

Toiminta-alueelle on varattu ns. tukitoimintojen alue, jolle sijoitetaan sosiaalityöt ja koneiden sekä laitteiden tankkauspaikat asianmukaisin suojauksin. Tankkauspaikka perustetaan asianmukaisen HDPE-kalvon päälle ja alueelle varataan imeytysturvetta ja -mattoja. Alueella säilytetään polttoaineita ja öljytuotteita vain toiminnassa käytettäviä koneita ja laitteita varten. Polttoaineet ja muut toiminnassa tarvittavat aineet varastoidaan lupaehtojen mukaisissa säiliöissä ja konteissa.

Alueella ei varastoida räjähdysaineita, vaan louhintaurakoitsija vie ylijäävät räjähteet aina mukanaan.

Alueelle ei johdeta vettä eikä sähköä. Pölyämisen estämiseksi tarvittava vesi pumpataan maastopainanteista tai tuodaan tarvittaessa säiliöautolla. Murskauslaitoksessa tarvittava sähkö tuotetaan dieselgeneraattorilla.

Henkilöstön tarpeisiin tarvittava vesi tuodaan säiliöautolla ja siitä syntyvät jätevedet kerätään umpisäiliöön ja jätteet toimitetaan jätehuoltomääräysten mukaiseen paikkaan.

Taulukko 2. Raaka-aineet, niiden kulutus ja varastointi

Raaka-aine	Keskim. kulutus	Maksimikulutus	Varastointipaikka
Toiminta-alueella tuotettava kiviaines	250.000 t/a	400.000 t/a	Tuki- ja ottoalue
Kevyt polttoöljy	170 m ³ /a	250 m ³ /a	kaksoisvaipallisessa säiliössä
Öljyt ja voiteluaineet	350 l/a	420 l/a	Kontissa
Räjähdysaineet	60 t/a	80 t/a	Ei varastoida alueella

Liikenne ja liikennejärjestelyt

Liikennöinti alueelle tapahtuu Tappurinlehdontietä tieltä 3001 (Porin yhdystie). Tappurinlehdontie on yksityistie (T98) ja sen osakkaita ovat UPM Kymmene Oyj:n, Jari Lehdon ja Nokian kaupungin omistamat tilat. Hakijalla on UPM Kymmene Oyj:n kanssa tehdyn sopimuksen mukaan oikeus tien käyttöön. Tie on vähäisin kunnostustarpein kelpollinen kiviainesten kuljetukseen. Tie päättyy hankealueelle, joten läpikulkuliikennettä ei ole.

Arvioitu keskimääräinen otto on noin 100.000 k-m³ vuodessa, mikä tarkoittaa keskimääräin noin 30 raskaan ajoneuvoyhdistelmän

Pöytäkirjantarkastajien nimikirjaimet

Ltk

Kh

Kv

käyntiä alueella päivittäin. Tien pölynsidonta hoidetaan kastelemalla.

Energian käyttö ja sen tehokkuus

Laitos toimii sähkövirralla, joka tuotetaan aggregaatilla. Polttoaineena käytetään kevyttä polttoöljyä. Sähköä kuluu vuodessa arviolta 1,8 GWh.

Ympäristökuormitus ja sen vähentäminen

Päästöt vesistöihin, pohjavesiin ja maaperään

Ottoalueen pohja muotoillaan niin, että olemassa olevien valuma-alueiden vesitasapaino ei muutu. Ottotoiminnan edetessä paljastuva kalliopinta lisää tilapäisesti alueen valumavesien johtumista. Louhitussa rakenteessa valumakerroin on 0,5 kun se metsämailla on 0,1. Rakennettavat saostusaltat viivästävät valumaa ja vedet imeytyvät maastoon ennen vesistöihin johtaviin ojastoihin johtumista.

Mitoituslaskelmien mukaan pohjoispuolen saostusaltan koko tulee olemaan vähintään 352 m² (syvyys 2 m) ja eteläpuolen saostusaltan koko vähintään 400 m² (syvyys 2 m).

Räjäytyksistä vapautuu aina jonkin verran räjähdysainejäämiä, lähinnä nitraattiyhdisteitä ympäristöön ja pintavesiin. Näiden päästöjen arvioidaan pidättyvän osin irtilouhintakerrokseen. Pääosin (aina, kun se on teknisesti mahdollista) louhinnassa käytetään "Anfoa" eli emulgaaniräjähteitä, joiden veteen liukeneminen on varsinkin panostuksen aikana lähellä nollaa. Huolellisella "Anfo"-panostuksella jäämät ovat vähäiset ja vaikutukset pintavesiin olemattomat.

Öljyvuojojen riskit pyritään minimoimaan jo ennalta käyttämällä kaksivaippaisia öljysäiliöitä, kunnostamalla ja huoltamalla laitteisto säännöllisesti sekä tarkkailemalla toimintaa säännöllisesti. Voiteluaineet säilytetään valuma-altaallisessa metallikontissa.

Suunnittelualue ei sijaitse pohjavesialueella.

Päästöt ilmaan

Pölyä syntyy kiviainestuotannon kaikissa vaiheissa ja sen leviämistä estetään kastelemalla pölylähteitä. Kiviainestuotannon pölypäästöistä tehtyjen tutkimusten mukaan suurin osa pölyhiukkasista on halkaisijaltaan yli 10 µm ja ne laskeutuvat lähelle päästökohdetta

Pöytäkirjantarkastajien nimikirjaimet

Ltk

Kh

Kv

alle 300 metrin etäisyydelle. Vallitsevien tuulensuuntien perusteella voidaan otaksua, että noin 60 % pölypäästöistä suuntautuu pohjoiseen/koilliseen ja laskeutuu näin ollen Ummenlamminsuolle.

Pölyn leviämistä vähentävät louhintajyrkänteet ja niiden päälle pintamaista tehty maavallit. Porauspöly kerätään porareian päältä imuilman avulla vaunun pölynkeräyssäiliöön.

Murskaukseen käytetään parhaalla mahdollisella tekniikalla varustettua siirrettävää murskauslaitosta, joka voidaan kaikissa olosuhteissa sijoittaa vähintään 500 metrin päähän lähimmästä asutuksesta. Murskauslaitoksen pölyävät kohteet on koteloitu ja pudotuskohteissa murske kastellaan mahdollisuuksien mukaan.

Taulukko 3. Päästöt ilmaan.

Aine	Päästö t/a
Hiukkaset	1,5
Typen oksidit (NO _x)	1,4
Rikkidioksidi (SO ₂)	0,15
Hiilidioksidi (CO ₂)	481

Pölyselvitys

Toiminnanharjoittaja teetti pölyselvityksen (Hjelt 2015), jossa on laskettu ottotoiminnasta aiheutuvan pölyn määrä sekä pölyn laskeuma eri etäisyyksille. Suomessa ei ole voimassaolevia ohje- tai raja-arvoja pölyn laskeumalle. Tämän vuoksi selvityksessä on käytetty Norjan ilmantutkimuslaitoksen raja-arvoja, joiden mukaan yli 60 g/m²/a oleva laskeuma on vähäinen ja vähäisesti viihtyvyyteen vaikuttava ja yli 120 g/m²/a oleva laskeuma on merkittävä ja merkittävästi viihtyvyyttä haittaava.

Pölyselvityksen mukaan pölyä arvioidaan laskeutuvan vuosittain seuraaviin kohteisiin seuraavasti:

- Iso-Tappurin loma-asunnon piha noin 50-55 g/m²/a
- Rasti Nokia ry:n majan piha noin 40 g/m²/a
- Nokian Urheilijat ry:n majan piha noin 30 g/m²/a
- Alinenjärvi noin 30 g/m²/a
- Iso-Tappuri noin 40,5 g/m²/a
- Ummenlamminsuo noin 40,5-73,4 g/m²/a

Vesistöihin kohdistuva pölylaskeuma ei tule vaikuttamaan läheisten vesistöjen tilaan. Pitkän kuivan kauden aikana hankealueen välittömässä (n. 10 - 20 m) läheisyydessä ja Tappurinlehdontien varressa (n. 10 - 20 m) kasvillisuus saattaa pölyntyä, mutta ei siinä määrin, että kasvillisuuden elinolosuhteet heikkenisivät. Ympäristön viihtyvyys voi tuolloin kärsiä pölyn esteettisten vaikutusten vuoksi.

Pöytäkirjantarkastajien nimikirjaimet

Ltk

Kh

Kv

Melu ja tärinä

Melua syntyy kiviainestuotannon kaikissa vaiheissa. Merkittävimmät melua aiheuttavat työvaiheet murskauslaitoksella ovat kallion poraus, räjäytys, ylisuurten lohokareiden rikotus sekä murskaus. Muut melunlähteet ovat kaivinkone, pyöräkuormaaja sekä kiviaineksen kuljetusrekat.

Hakijan teettämän melumallinnuksen (Taratest 2015) mukaan toiminta ei aiheuta valtioneuvoston päätöksen 993/1992 ohjearvojen ylityksiä lähimmissä häiriintyvissä kohteissa.

Melun leviämistä estetään pintamaavalleilla sekä tuotevarastokasojen ja murskauslaitoksen sijoittelulla. Louhintasuunta ja -järjestys estävät myös melun leviämistä lähimpiin häiriintyviin kohteisiin.

Räjäytyksistä syntyy myös tärinää. Ennen ensimmäistä räjäytystä suoritetaan Iso-Tappurijärven itäpäässä sijaitsevassa vapaa-ajan asunnossa katselmus. Rakennukseen asennetaan myös tärinämittari. Mittauksen perusteella ominaispanostus mitoitetaan siten, ettei rakennukselle aiheudu vahinkoa. Räjäytyksistä tullaan ilmoittamaan kiinteistön omistajalle tekstiviestillä vuorokautta ennemmin ja uudelleen tuntia ennen räjäytystä.

Jätteet ja niiden käsittely ja hyödyntäminen

Talousjäte kerätään jäteastiaan ja toimitetaan säännöllisesti jätteenkäsittelylaitokselle. Paperi, pahvi ja muovi kerätään astioihin tukitoiminta-alueelle ja toimitetaan kierrätykseen. Varaosien yms. pakkausmateriaalien puu kerätään avolavalle tukitoiminta-alueelle ja toimitetaan kierrätykseen. Työkoneitten kulutusosien vaihdossa tuleva metallijäte kerätään tukitoiminta-alueelle ja toimitetaan kierrätykseen.

Vaaralliset jätteet; öljyt, rasvat ja niiden astiat sekä akut, paristot ja lamput kerätään lukittuun tiivispohjaisen konttiin ja toimitetaan keskitetysti asianmukaiseen vastaanottoon.

Taulukko 4. Jätteet, niiden määrät ja käsittely.

Jätenimike	Arvioitu määrä	Käsittely- tai hyödyntämistapa	Toimituspaikka
Sekajäte	2.000 kg/a	Loppusijoitus	Kaatopaikka
Metalliromu	3.000 kg/a	Kierrätys	Romuliike noutaa
Öljyt ja öljyiset jätteet	300 kg/a	Keräykseen	Vaarallisten jätteid ⁿ vastaanotto
Sähköromu, lamput,	50 kg/a	Kierrätys	

Pöytäkirjantarkastajien nimikirjaimet

Ltk

Kh

Kv

paristot ym.			
--------------	--	--	--

Arvio parhaan käyttökelpoisen tekniikan (BAT) sekä ympäristön kannalta parhaiden käytäntöjen (BEP) soveltamisesta

Kaikkien laitteiden dieselmoottorit ovat nykyaikaista moottoritekniikkaa ja käyttävät vähärikkistä polttoainetta. Moottoreiden huoltoväli on jopa 500 h, joten huoltotoimia tulee tehtäväksi hyvin harvoin.

Poravaunuissa edellytetään olevan pölynkeräysjärjestelmä ja tarvittaessa käytetään hiljaista poravaunua. Räjähdyksineenä käytetään pääsääntöisesti emulgaaniaineita, joiden veteen liukeneminen on huomattavasti vähäisempää kuin vastaavien jauhemaisten aineitten.

Nykyaikaisissa murskauslaitoksissa kuljettimet ovat poikkeuksetta koteloitu. Pudotuskohtien kasteluun on olemassa kiinteitä konekohtaisia vesijohtoverkkoja. Pintamaavallien, varastokasojen ja murskauslaitoksen sijoittaminen suunnitellaan niin, että pölyn ja melun leviäminen ympäristöön on mahdollisimman vähäistä.

Voitelulaitteissa käytetään NLGI 2 laatuluokan voiteluaineita. Markkinoilla on olemassa biodieseliä ja -hydrauliöljyjä sekä biohajoavaa keskusvoitelurasvaa. Toiminnanharjoittaja tulee suosittelemaan näiden käyttöä urakoitsijoillensa.

Arvio toiminnan vaikutuksista ympäristöön

Vaikutukset yleiseen viihtyisyyteen ja ihmisten terveyteen

Meluselvityksen mukaan melun ohjearvot eivät ylity lähimmissä häiriintyvissä kohteissa. Suurin osa pölyhiukkasista laskeutuu alle 300 metrin etäisyydelle päästökohteesta ja suurin osa näistä vallitsevien tuulien mukana Ummenlamminsuolle.

Vaikutukset luontoon ja luonnonsuojeluarvoihin sekä rakennettuun ympäristöön

Selvitysten mukaan suunnittelualueelta ei löytynyt luonnonsuojelulain, metsälain, vesilain tai EU:n luonto- ja lintudirektiivien mukaisia lajeja tai arvokkaita elinympäristöjä, jotka tulisi erityisesti huomioida alueen maankäyttöä suunniteltaessa.

Suunnittelualue sijaitsee keskellä metsää, joten ottotoiminnan vaikutukset maisemaan jäävät paikallisiksi.

Pöytäkirjantarkastajien nimikirjaimet		
Ltk	Kh	Kv

Vaikutukset vesistöön ja sen käyttöön

Hankkeella ei arvioida olevan vaikutuksia läheiseen Iso-Tappurijärveen ja sen vesistöolosuhteisiin. Hankealueella syntyvät pintavedet johdetaan hankealueen pohjois- ja eteläpuolella oleviin selkeytysaltaisiin. Selkeytysaltaat viivästävät valumaa ja vedet imeytyvät maastoon ennen vesistöihin johtaviin ojastoihin johtumista.

Suunnitelmien mukaan toiminta alkaa alueen eteläreunasta edeten kohti pohjoista. Tämän vuoksi alueen hulevedet purkavat valtaosan tuotantoajasta alueen eteläreunasta, jolloin vaikutukset Tappurijärville jäävät vähäisiksi. Vasta suunnitellun ottotoiminnan loppuvaiheilla alueen hulevedet purkavat osittain myös pohjoiseen päin.

Vaikutukset ilmaan

Vaikutuksia ilmaan on käsitelty tämän luvan kohdassa ”Ympäristökuormitus ja sen vähentäminen - Päästöt ilmaan - Pölyselvitys.”

Riskinarviointi ja toimet häiriötilanteessa

Ympäristö

Toiminta-alueelta ympäristöön kohdistuvia riskitekijöitä ovat polttoaineiden varastointiin ja koneiden tankkaamiseen sekä koneiden rikkoontumisen ja tulipalon mahdollisuuden aiheuttamat riskit. Näitä riskejä pyritään hallitsemaan säilyttämällä öljyt ja voiteluaineet lukuissa, tiiviissä tiloissa sekä polttoaineet suojarakenteellisissa säiliöissä. Lisäksi koneitten huollot ja tankkaukset suoritetaan tukitoiminta-alueelle rakennetulla tiivispohjaisella paikalla. Työkoneiden kuntoa seurataan mahdollisten öljyvotojen havaitsemiseksi välittömästi. Alueelle varataan öljynimeytysainetta ja muita öljyntorjuntavälineitä, jotta asianmukaisesti torjuntatoimiin voidaan ryhtyä välittömästi. Vahinkojen varalta henkilökunnalle annetaan toimintaohjeet ja pelastuslaitoksen sekä ympäristönsuojeluviranomaisten puhelinnumerot pidetään nopeasti saatavilla.

Ympäristöriskejä sisältyy räjähdysainepäästöjen ja pölyn leviämiseen pintavesiin ja lisäksi niiden sekä melun ja värinän leviämiseen ympäristöön. Näitä riskejä pyritään hallitsemaan käyttämällä mahdollisimman täydellisesti palavaa panostusmenetelmää, kastelemalla tai koteloimalla pölyävät kohteet sekä maavallien ja varastokasojen asettelulla. Värinän vaikutus lähimpään rakennukseen mitataan ensimmäisten ”koeräjäytyksien” aikana ja ominaispanostus mitoitetaan niin, että rakennuksen katselmoitu kunto säilyy. Räjäh-

Pöytäkirjantarkastajien nimikirjaimet

Ltk

Kh

Kv

tyksistä ilmoitetaan normaalin varoitussignaalin lisäksi lähimmällä häiriintyvällä kohteella mahdollisesti oleskelevalle tekstiviestein.

Toiminta-alue

Toiminta-alueella riskejä ovat louhinnasta aiheutuva kivien sinkoilu ja syntyvät jyrkänteet. Työkoneitten liikkumisesta syntyy riskejä alueella liikkuville. Valmiin tuotteen poiskuljetukset lisäävät riskiä Tappurinlehdontiellä liikkuville.

Räjäytyksistä varoitetaan selvästi ja niitä tehdään vain valoisaan aikaan. Jyrkänteet merkitään estein selkeästi ja ne sekä alueelle johtavat kulkuyhteydet varustetaan varoitustauluin niin, että alueelle ei voi joutua vahingossa eikä putoamisvaaraa ole.

Laitoksen toiminnan ja sen vaikutusten tarkkailu

Koneiden ja laitteiden kunto tarkastetaan päivittäin. Pölyn ja melun leviämistä sekä tärinän voimakkuutta tarkkaillaan tarvittaessa mittauksin.

Pintavesistä otetaan vuosittain erillisen suunnitelman mukaiset tarkkailunäytteet selkeytysaltaiden alapuolelta ja tulokset raportoidaan lupaviranomaiselle.

Laitoksen toiminnasta pidetään päiväkirjaa.

ASIAN KÄSITTELY

Hakemuksesta tiedottaminen

Hakemuksesta on kuulutettu Nokian kaupungin ilmoitustaululla ja verkkosivuilla 23.9. – 23.10.2015. Ilmoitus kuulutuksesta on 23.9.2015 julkaistu Nokian Uutiset –nimisessä sanomalehdessä. Lähimmät maanomistajat on kuultu kirjallisesti.

Muistutukset ja mielipiteet

Hakemuksesta tehtiin määräajassa 11 muistutusta.

Nokian Invalidit ry vastustaa 22.10.2015 saapuneessa muistutuksessaan luvan myöntämistä louhintaan pöly-, melu- ja liikennehaittojen takia. Pölykertymä haittaa mm. Alinenjärveä.

Nokian Urheilijat ry katsoo 22.10.2015 saapuneessa muistutuksessaan, että KiviTrion toiminta pöly-, melu- ja kuljetushaittoineen tu-

Pöytäkirjantarkastajien nimikirjaimet

Ltk

Kh

Kv

lee oleellisesti häiritsemään Nokian Urheilijat ry:n harjoittamaa Alinenjärven rannalla sijaitsevan majan vuokraustoimintaa. Lisäksi se tulee saastuttamaan Alisenjärveä ja läheistä ulkoilu- ja virkistyskäyttöön tarkoitettua luonnontilaista metsää.

Yhdistyksen majaa vuokrataan läpi vuoden perhe-, syntymäpäivä- ja muihin juhla- ja koulutustilaisuuksiin yksityisille, yrityksille ja yhteisöille. Tilaisuudet sijoittuvat erityisesti kevääseen, kesäaikaan ja alkusyksyyn. Tilaisuuksia on vuodessa keskimäärin 140 kpl.

Pääasiallinen käyttöaika on yleensä iltapäivästä myöhään iltaan ja kesäiltoina tilaisuuksia vietetään myös piha-alueella.

Majan luonnontilaiseen lähimaastoon on rakennettu myös suosittu luontopolku, joka päättyy majan pihaan. Polkua käyttävät erityisesti nokialaiset koululaiset ja päiväkotilaiset oppimistarkoituksessa ja luontoon tutustuessaan.

Rakennusliiton osasto 82 ry vastustaa 20.10.2015 saapuneessa muistutuksessaan Kivi Trio Oy:n hakemaa louhintalupaa. Osastolla on kesänviettopaikka Alinenjärven rannalla.

Rasti-Nokia ry vastustaa 21.10.2015 saapuneessa muistutuksessaan maa-ainesten ottoluvan ja ympäristöluvan myöntämistä Kivi Trio Oy:lle seuraavin perustein:

Ympäristölupahakemuksen luontoselvityksessä ei ole huomioitu paikallisia olosuhteita. Nokian kaupungin asemakaava-alueen lähimaastoista on ulkoiluun parhaiten sopivat, helppokulkuiset kalliomaastot jo pääosin annettu maa-ainesten louhintaan. Aronmetseen lupahakemuksessa nimetty maasto on tyypiltään viimeinen asutuksen lähellä oleva avokalliomaasto. Valtakunnan mitassa maastotyyppi ei ole mitenkään harvinainen tai uhanalainen, mutta paikallisesti arvioiden ko. maasto on ainutlaatuinen.

Lupahakemuksen välittömään läheisyyteen on kaavoitettu asuntoalue. Tulevan asuntoalueen viihtyisyyteen ja käyttöön vaikuttaa oleellisesti lähialueen luonto. Normaali metsätalous kuuluu asiaan, mutta luonnonmukaisten liikunta- ja ulkoilualueiden tuhoaminen on peruuttamatonta.

Nokian kaupungin liikuntalautakunta on aiemmissa päätöksissään rohkaissut Rasti-Nokiaa ja kaupungin liikuntatoimintaa perustamaan kiintorastiverkoston Nokialle. Kiintorastiverkoston käytettävyyden kannalta sen tulee sijaita mahdollisimman lähellä asutusta. Kiintorasteja ei voida viedä Natura-alueelle. Etelässä ja idässä Nokian metsämaastot ovat varsin rajalliset. Niinpä kiintorastiverkoston

Pöytäkirjantarkastajien nimikirjaimet

Ltk

Kh

Kv

luonnollinen sijainti on Nokian taajaman länsipuolella. Jo kaavoitetulle Harjuniityn alueelle kiintorasteja ei kannata laittaa. Porin Yhdystien länsipuolella on laaja metsäalue, jonne luontainen ja käytännössä ainoa kulkureitti menee Aronmetsän kiviainesten ottohankkeen lupahakemuksessa nimetyn maaston kautta.

Rasti-Nokia ry tekee lapsille ja nuorille vuosittain n. 20-30 suunnistusharjoitusta. Lasten suunnistusharjoituksiin sopivia harjoitusmaastoja on niukasti jäljellä. Jos Aronmetsän kiviainesten ottohankke toteutuu, on se merkittävä takaisku noin sadan nokialaisen nuoren harrastukselle.

Rasti-Nokia ry järjestää noin 30 harrastesuunnistustapahtumaa Nokian lähimetsissä maanomistajien suosiollisella avustuksella. Nokirasteilla tehdään vuosittain yli 3000 kuntosuoritusta. Harrastesuunnistukseen sopivia maastoja on käytössä rajallisesti.

Kiviainesten ottohankkeen lupahakemuksessa nimetty alue on suoritustaikojen suunnittelussa hyvin keskeinen, koska se on Nokian länsipuolen eri maastoalueita yhdistävä kaista. Alue jouduttaisiin ohittamaan ulkoiluun huonosti soveltuvan maaston kautta.

Rasti-Nokia on investoinut Alisenjärven rantatontilla sijaitsevaan seuramajaan ja -saunaan viime vuosina merkittävästi. Seuramaja on seuran varsinaisen toiminnan keskuspaikka, jäsenten virkistätymispaikka ja lisäksi tiloja vuokrataan kohtuuhintaan muillekin. Vuokraustoiminnalla Rasti-Nokialla on tavoite saada tehdyt investoinnit katettua. Seuramajan vuokrauksessa yksi keskeinen tekijä on ollut lähimaastojen hyödyntäminen kilpailuihin ja yritysten henkilöstön työkykyä ylläpitävän toiminnan kehittämiseen. Seuramajaa on suunniteltu jatkossa kehitettäväksi pienimuotoiseksi leirikukukseksi. Suunnistuksen ja luonnossa liikkumisen näkökulmasta lähimaastojen valjastaminen maa-ainesten ottoon estää Rasti-Nokian seuramajan kehittämisen tulevaisuudessa ja nykykäytölle aiheutuu merkittävää haittaa.

Kiviainesten otosta aiheutuva pöly- ja meluhaitta vaikeuttaa seuramajan normaalia käyttöä ja vuokrausliiketoimintaa. Kiviainesten käsittelyä on suunniteltu eri muodoissaan tapahtuvaksi noin 500 m etäisyydellä seuramajasta. Kun vallitseva tuulen suunta on lännestä, on hyvin ennakoitavissa, että pöly tulee kulkeutumaan merkittävässä määrin Alisenjärven ympäristöön. Pölyn kulkeutumista voi helposti arvioida Nokialla jo nykyisin toimivien kiviainesten ottoaluiden lähimaastoissa tekemällä kävelyretken näihin kohteisiin.

Ilmari Nahkola esittää 21.10.2015 saapuneessa muistutuksessaan seuraavaa:

Pöytäkirjantarkastajien nimikirjaimet

Ltk

Kh

Kv

"Nokian kaupunki on hankkinut Harjuniityn alueelta maata runsaasti ja kaavoittanut sitä pääasiassa asuinrakentamista varten, alueella sijaitsee myös suuri koulukeskus. Harjuniityn alueelle on tulossa uusia asukkaita useita tuhansia, ja Harjuniityn lakialueen kaava ulottuu pohjois- ja luoteisosiltaan lähelle Muurainsuota. Muurainsuo on erittäin vetinen ja huonosti ulkoilu- ja virkistyskäyttöön sopiva, sen pohjoispuolella oleva kallioalue, jota lupahakemus koskee, on lähin kohtuullisen hyvin ulkoiluun sopiva alue, ja sinne on hyvä yhteys Arontaustan - Tappurinlehdon metsätietä pitkin. Harjuniityn kaava sisältää runsaasti ulkoilu- ja virkistysalueita, mutta siitä huolimatta jo nyt ympäristön talousmetsiä käytetään erittäin paljon ulkoilu- ja virkistystarkoitukseen. Mielestäni jo nyt suuri ja edelleen voimakkaasti kasvava asuinalue, suuri koulu ja päiväkotijärvi ja lähellä sijaitsevat urheiluseurojen majat tarvitsevat liikuntaan sopivia alueita ympärilleen.

Omistamaani tilaan Rautakorpi 536-402-1-94 ,joka sijaitsee ottoalueen länsipuolella rajoittuen tilaan Tappurinjärvi, kiviaineksen ottamisella olisi ainakin seuraavanlaisia vaikutuksia:

Rautakorven tilan koilliskulmassa on Iso-Tappurijärven rannassa rantaosayleiskaavan mukainen vapaa-ajan asunnon rakennuspaikka, rakennusoikeus 140 m², jonne on rakennettu saunarakennus 25 m², 15 m rannasta, muu rakentaminen on toteutettava kauempana rannasta, eli lähempänä ottoaluetta. Kiviaineksen ottoalue lähellä alentaa vapaa-ajan asunnon arvoa, ja jos lupa myönnettäisiin hakemuksen mukaisena niin että melua aiheuttava toiminta jatkuisi illalla klo 22 saakka, tekisi se asunnosta käyttökelvottoman suureksi osaksi vuotta.

Iso-Tappurijärvi on itäpäästään liettynyt varsin voimakkaasti, veden syvyys on enää noin metri. Eloperäisen aineksen päätyminen järveen on seurausta Ummenlammensuon valumasuunnan muuttamisesta Porin Yhdystien rakentamisen yhteydessä sekä alueen ojituksesta.

Kiviaineksen ottoalueella on kaksi selkeytysallasta, joiden kautta alueen vedet valuvat edelleen vesistöön, molemmista altaista Rautakorven tilan kautta. Pohjoisempaan sijaitsevasta altaasta Iso-Tappurijärveen on matkaa alle 400 m. Iso-Tappurijärvi ei kestä enää yhtään lisäkuormitusta, mitä aiottu ottotoiminta mahdollisesti aiheuttaisi (vertaa Leukavahametsän ottotoiminnan Porintien pohjoispuolella vaikutuksia Matalusjokeen).

Iso-Tappurijärven eteläpuolella oleva metsäalue on maanomistajan päätöksellä jätetty metsätaloustoiminnan ulkopuolelle alueella ole-

Pöytäkirjantarkastajien nimikirjaimet

Ltk

Kh

Kv

vien luontoarvojen säilymiseksi. Tappurin kallion etelälaidalla on metson soidinpaikka, ja onpa Tappurijärven länsipäässä joskus kaakkurikin pesinyt. Lähialueella kevätaikaan tapahtuva melua aiheuttava toiminta ei alueen luontoarvojen säilymistä ainakaan edistä. Hakemuksen mukainen kiviaineksen ottotoiminta ei vaikuttane kielteisesti Rautakorven tilalla tapahtuvaan metsätalouden harjoittamiseen, sen sijaan se haittaa erittäin voimakkaasti alueella jokamiehenoikeudella tapahtuvaa virkistyskäyttöä. Tämä virkistyskäyttö on niin runsasta, että se ajoittain vaarantaa mainitun Tappurin kallion luontoarvojen säilymistä. Mikäli virkistyskäyttöön soveltuvia alueita edelleen vähennetään, paine jäljelle jääneissä kohteissa kasvaa, luonnon kuluminen ja ympäristön rauhattomuus lisääntyy ja viihtyvyys ja luonnon monimuotoisuus vähenee.

Välttämätön kiviaineksen saanti on turvattava ja lupapolitiikalla ei saa rajoittaa kilpailua, mutta lupaviranomaisen pitäisi huolehtia siitä, että ottamistoiminta tapahtuu keskitetysti ja suuntautuu sinne, missä se alueiden tulevaa käyttöä ajatellen on järkevintä. Tämä kyseinen suunniteltu kiviaineksen ottoalue ei ole sellainen, tämä on yksittäinen ja irrallinen ja ennen kaikkea tämä sijaitsee aivan liian lähellä voimakkaasti kasvavaa asuinalueita.

Hannele Selin-Hakala esittää 21.10.2015 saapuneessa muistutuksessaan seuraavaa:

”Tilan Aho RN:o 1:39 (536-402-1-39) omistajana olen huolestunut siitä, että noin puolet tulevan murskeenottoalueen vesistä tullaan johtamaan omistamani metsätilan läpi. Ojien mitoitus ja kunto tilanani ei ole suunniteltu hakemuksen mukaisen suuren vesimäärän poisjohtamiseen. Sama pätee vesien kulkusuunnassa seuraavaan metsänomistajaan. Lisäksi maasto laskee erittäin loivasti veden kulkusuuntaan, mikä tietysti omalta osaltaan hidastaa veden kulkemista. Vesimäärän lisääntyminen nykyisestä hyvin todennäköisesti johtaa maa-alueeni soistumiseen ja sitä kautta metsämaan arvon alentumiseen.

Lupaehdoin tulee varmistaa, että murskeenottoalueelta tulevat vedet eivät johda tilani maapohjan soistumiseen. Haitta on suhteessa hankkeen laajuuteen kohtuullisin kustannuksin vältettävissä avaamalla ja laajentamalla oja ennen lisäveden johtamista ojaan (maa-aineslaki 3 § 4). Hakijan tulee vastata kaikista kuluista, joita syntyy ojan avaamisesta, leventämisestä ja näitä toimenpiteitä edeltävästä puun korjaamisesta ojalinjalta. Lupaehdoin tulee siis kirjata edellä mainitun haitan estävä määräys (maa-aineslaki 11 §). Hakija tulee myös velvoittaa ennen aineksen ottamisen alkamista antamaan hyväksyttävä vakuus ojan avaamis-, leventämis- ja puunkorjauskuiluista (maa-aineslaki 12 § 1).”

Pöytäkirjantarkastajien nimikirjaimet

Ltk

Kh

Kv

Pirkko Pirinen Helena Jokisen perikunnan puolesta esittää
23.10.2015 saapuneessa muistutuksessaan mm. seuraavaa:

Tilamme Esko 1:61 maita sijoittuu Iso-Tappurin ja Porintien välille, siis alueen välittömään läheisyyteen. Iso-Tappurin rannassa on maillamme kaavassa paikka vapaa-ajan asunnolle.

Vastustamme luvan myöntämistä aiottuihin hankkeisiin, koska käsitksemme mukaan louhinta ja kivenmurskaaminen näin lähellä Iso-Tappuria, aiheuttaa peruuttamattomia ja näin korvaamattomia haittoja nyt miltei luonnontilassa olevassa Iso-Tappurissa. Tästä seuraa meille suoranaista taloudellista vahinkoa. Nokian ympäristölautakunta on aiemmin evännyt vesisuksiharrastusluvan lammella perustellen epäämistä sillä, että tämä voisi häiritä lammen elämistöä; kaakkurinkin oli tällöin joku nähnyt.

Vastustamme aiottua hanketta, koska louhinta- ja murska-alueen sijaitseminen näin lähellä vapaa-ajan asuntoa aiheuttaa suuren viihtyvyshaitan sekä virkistyskäyttö että taloudellisessa arvossa meille suurta vahinkoa. Kuulutuksessakin kerrotaan aiotun murskaustoiminnan aiheuttavan pöly- ja meluhaittaa.

Vastustamme hanketta, koska tämän alueen varaaminen louhinta/murskauskäyttöön, siis pois lähialueen asukkaiden virkistyskäytöstä, lisää asukkaiden erimuotoista liikkumista tilamme alueella ja lisääntyvää maaston ja metsän kulumista, vahingontekoa ja roskaamista joka puolestaan aiheuttaa taloudellista vahinkoa pääasiassa metsätuloa saavalle tilallemme.

Toivomme, että rakennus- ja ympäristölautakunta päätöstä tehdesään, ottaa huomioon myös hankkeen meille aiheuttamat haitat.

Ilpo ja Ritva Miettinen esittävät 22.10.2015 saapuneessa muistutuksessaan mm. seuraavaa:

Omistamme Alisenjärven länsipäässä Jukola tila nimisen saaren. Saari on ollut yksityiskäytössä muutaman vuoden, joiden aikana sitä on varustettu mahdolliseen vuokrauskäyttöön. Sekä yksityis- että mahdollista vuokraustoimintaa rajoittaa, tai kokonaan lopettaa louhintatoiminta lähialueella melu- ja pölyhaittojen takia.

Alinenjärven vesistön tila on nyt kohtalaisen hyvä kaupungin suorittaman kalkituksen jälkeen. Tappurinlehdon suoalueen virtaussuunta lähes tasamaastossa myös vaihtelee ja varmasti muuttuu toiminnan täyttäessä (tukkiessa) länteen virtauksen. Matala länsipää järvestä on altis kaikelle tärinälle ja lisääainelaskeumalle.

Pöytäkirjantarkastajien nimikirjaimet

Ltk

Kh

Kv

Keskustelutilanteessa 2013 keväällä on kuultu myös lumenkaato-
paikan sulamisvesien alittavan yhdystietä.

Ulkoilualueena Tappurintien pään alue on suosittu varsinkin koirien
ulkoilumaastona, joita Nokialta on karsittu hakkuidenkin kautta täy-
sin kohtuuttomasti. Mitä sitten louhostoimintaan tulee, kestää ver-
taus Talvivaaraan varmasti. Lenkkeilijät ja suunnistusharrastajat
varmasti yhtyvät asiaani.

Luonnon tilasta voin mainita rauhoitetun Kaakkurin pesineen saa-
ressamme viimeksi vuonna 2014. Kurjet myös viihtyvät suoalueella
järven länsipäässä, kuten joutsenetkin muuttoaikaan.

Harto Aliranta ja Janne Takasalo esittävät erillisissä, mutta saman-
sisältöisissä 21.10.2015 saapuneissa muistutuksissa mm. seuraa-
vaa:

Louhinnasta ja siihen liittyvästä toiminnasta aiheutuu kymmeneksi
vuodeksi vakava meluhaitta, joka häiritsee asumista useiden kilo-
metrien päähän. Kosteikkojen vedet pilaantuvat louhitusta maa-
aineksesta. Luonto ja sen eliöstö kärsii tai tuhoutuu pysyvästi. Ky-
seisen kosteikon alueelta tulevat valumat vaikuttavat useaan eri
puroon, joissa on todistettavasti purotaimenia, ahvenia, särkiä ja
ruutanoita.

Kristiina Asell vastustaa 22.10.2015 saapuneessa muistutukses-
saan luvan myöntämistä KiviTrio Oy:n louhintahakemukselle mm.
seuraavin perustein:

Kyseisestä toiminnasta aiheutuu melu- ja pölyhaittaa alueen asuk-
kaille sekä lähiympäristöön. Kaupungin työntekijänä ja vuorotyötä
tekevänä tämä tulisi aiheuttamaan myös ongelmia työssä jaksami-
sessa ja alueella asuvien kotirauhaan.

Vaarana on myös räjäytysten aiheuttamat vauriot talojen perustuk-
siin ja rakenteisiin. Vastustan louhintaa myös ajatellen alueen eläi-
mistöä ja luonnon rauhan järkkymistä kaikilta osin.

Lausunnot

Hakemuksesta pyydettiin lausunto kunnan terveydensuojeluviran-
omaiselta (Pirteva), Pirkanmaan ELY-keskukselta sekä Nokian
kaupungilta.

Lausunnossaan ympäristölupahakemuksesta 26.10.2015 Pirkan-
maan ELY-keskus toi esille mm. seuraavaa:

Pöytäkirjantarkastajien nimikirjaimet

Ltk

Kh

Kv

Kaavoitus

Pirkanmaan 1. maakuntakaavassa (29.3.2007) valtaosa suunnitelma- alueesta on merkinnällä MU 012 (Maa- ja metsätalousvaltainen alue, jolla on erityistä ulkoilun ohjaamistarvetta) ja A (Taajama-toimintojen alue). Nokian kaupungin Keskustaaajaman osayleiskaavassa 2010 alueella on merkintä M (maa- ja metsätalousvaltainen alue).

Harjuniityn osayleiskaava rajautuu alueen etelä-kaakkoispuolella olevaan sähkölinjaan, johon on matkaa ottamisalueelta vain 150 metriä. Sähkölinjan viereen on osayleiskaavassa kaavoitettu asuinalueita.

Harjuniityn asemakaava-alue on noin 750 metrin etäisyydellä ottamisalueesta ja lähin tuleva asutus kaava-alueella noin 800 metrin etäisyydellä.

Oikeusvaikutteisessa Nokian rantayleiskaavassa ottamisalueen länsipää sijoittuu MU-alueelle.

Luontoselvitys

Lupahakemuksen liiteselvitysten mukaan hankealueelle ei sijoitu luonnonsuojelulain mukaisesti huomioitavia luontoarvoja eikä merkkejä liito-oravasta.

Noin 1,4 km hankealueen koillispuolella sijoittuu EU:n luonto- ja lintudirektiivin perusteella suojeltu Kaakkurijärvien Natura 2000 -alue. Hanketta varten laaditusta luontoselvityksestä ei tarkemmin ilmene aiheuttaako hanke pintavesivaikutuksia Kaakkurijärvien Natura-alueelle saakka. Taratest Oy:n laatiman meluselvityksen mukaan hankkeen aiheuttama meluvaikutus jää alle valtioneuvoston asettaman 45 dB:n keskiäänitason ohjearvon Natura-alueella.

Esitetyssä meluselvityksessä ei ole kuitenkaan huomioitu räjäytysten aiheuttamia huippuäänitasoja eikä impulssimelun vaikutusta Natura- alueelle, vaikka ottamissuunnitelman mukaan räjäytyksiä tehdään osittain kaakkurin pesimäajalla (15.4.-31.8.). Pirkanmaan ELY-keskus esittää, että louhinta rajataan kaakkurin pesimäajan ulkopuolelle.

Kuitenkin mikäli louhintaa tehdään kaakkurin pesimäajalla, tulee hankkeen yhteismeluvaikutusten jäädä alle valtioneuvoston ohjearvon, ottaen huomioon räjäytysten aiheuttamat huippuäänitasot sekä impulssimaisuuden. Tätä arviointia varten tulee hakijan päivittää

Pöytäkirjantarkastajien nimikirjaimet

Ltk

Kh

Kv

meluselvitystään. Edelleen mikäli kaakkurin pesimääjällä tehtävä louhinta yhdessä hankkeen muiden meluavien toimintojen kanssa ylittää valtioneuvoston luonnonsuojelualueille antaman ohjeavron, tulee hakijan ennen luvan myöntämistä arvioida toimintansa aiheuttamia vaikutuksia Kaakkurijärvien Natura-alueelle luonnonsuojelulain 65 §:n mukaisella Natura-arvioinnilla.

Alueen asutus

Lupahakemuksen mukaan lähimmät lomarakennukset sijaitsevat 300 metrin päässä hankealueesta, joten lupaharkinnassa tulee ottaa huomioon Valtioneuvosten asetus (800/2010) kivenlouhimon, muun kivenlouhinnan ja kivenmurskaamojen ympäristönsuojelusta.

Asetuksen 4 §:ssä on asetettu pölyn kulkeutumista koskevia rajoituksia, 5 §:ssä on rajoituksia melulle ja 13 §:ssä on määräyksiä melun ja pölyn tarkkailusta, jos etäisyys melulle ja pölylle alttiisiin kohteisiin on alle 500 metriä.

Pirkanmaan ELY-keskus katsoo, että lupahakemusta tulee täydentää ennen lupaharkintaa pölyselvityksillä sekä selvityksillä ja suunnitelmilla siitä, että toiminnasta aiheutuva pöly ei kulkeudu mm. asumiseen tarkoitetuille piha-alueille tai muille häiriölle alttiisiin kohteisiin (myös talviaikaan, milloin kastelu ei ole mahdollista). Tämä koskee myös louhinta- ja murskaustoiminnan lisäksi kiviainesten käsittelystä (mm. läjitys, kuormaus) ja tuulieroosiosta aiheutuvaa varasto- ym. kasojen pölyämistä sekä kuljetuksista ym. toimintaan liittyvästä liikenteestä johtuvaa alueen sekä alueelta johtavan tien pölyämistä.

Harjuniityn osayleiskaavassa osoitetun asuinalueen mahdollinen rakentuminen on myös huomioitava ympäristöluvassa, esimerkiksi luvan voimassaoloaika määrättäessä tai rajoittamalla toiminta- aluetta niin, että Valtioneuvosten asetuksen (800/2010) 3 §:n määräykset toiminnan sijoittumisen etäisyyksistä melulle ja pölylle erityisen alttiisiin kohteisiin sekä asumiseen ja loma-asumiseen täyttyvät.

Ympäristövaikutusten arviointimenettely

Pirkanmaan ELY-keskus tarkastelee hankkeen ympäristövaikutusten arviointimenettelyn (YVA) tarpeen tarvittaessa erikseen.

Lausunnossaan maa-aineslupahakemuksesta 26.10.2015 Pirkanmaan ELY-keskus toi esille seuraavaa:

Pöytäkirjantarkastajien nimikirjaimet

Ltk

Kh

Kv

”Pirkanmaan ELY-keskus katsoo, että maa-ainesten ottaminen voi alueella olla mahdollista ilman, että siitä ennalta arvioiden aiheutuu ympäristölle maa-aineslain, vesilain tai luonnonsuojelun tarkoittamaa haittaa.

Luvan voimassaoloaikaa tai ottamisaluetta tulee rajata pienemmäksi itäpuolelta niin, ettei osayleiskaavan toteutumista asuinalueena vaikeuteta (MAL 3 §).

Koska hankkeella on huomattavaa merkitystä maakuntakaavoituksen kannalta, tulee hakemuksesta pyytää Pirkanmaan liiton lausunto (Valtioneuvoston asetus maa-ainesten ottamisesta 4 §).

Lupaharkinnassa tulee huomioida seuraavat asiat:

Pintavesien tarkkailu

Alueelta selkeytsaltaasta pois johdettavien vesien laatua on tarkkailtava selkeytsaltaasta lähtevästä vedestä kaksi kertaa vuodessa kevään ja syksyn ylivirtaaman aikana otettavin näyttein. Vesinäytteistä on tutkittava ainakin seuraavat ominaisuudet ja aineiden pitoisuudet: sameus, kiintoaine, kokonaistyyppi, ammoniumtyppi ja nitraattityppi, pH, kloridi, sähkönjohtavuus, COD_{Mn}, rauta, sulfaatti ja arseeni sekä öljyhiilivedyt (C₁₀-C₄₀). Näytteenoton yhteydessä on mitattava virtaama.

Tarkkailutulokset tulee lähettää tiedoksi Pirkanmaan ELY-keskukselle. Vesien johtaminen ei saa aiheuttaa vettymis- tai muuta haittaa viereisillä tiloilla.

Ottamistoiminta

Ainakin louhinta ja rikotus tulee rajata kaakkurin pesimääjan (15.4.-31.8.) ulkopuolelle.

Mahdolliset polttoaineiden ja öljytuotteiden varastot, sekä työkoneiden huolto- ja säilytyspaikat tulee suojata tarkoituksenmukaisesti. Mahdolliset päästöt on välittömästi ilmoitettava valvontaviranomaiselle. Jätteiden, ylijäämämassojen ym. sijoittaminen ottamisalueelle ei ole sallittua. Myös turvallisuusnäkökohdat tulee ottaa huomioon, mm. työaikaiset jyrkät luiskat.

Jälkihoito

Hakemusta tulee täydentää koko alueen jälkihoidolla. Tuleva kaavoitus ei tässä vaiheessa mahdollista sitä, että jälkihoitoa ei ole hakemuksessa tai lupapäätöksessä.

Ottamisalue tulee jälkihoitaa ympäristöministeriön oppaan (*Maa-ainesten kestävä käyttö, 2009*) mukaisesti. Luvassa tulee yksilöidä

Pöytäkirjantarkastajien nimikirjaimet

Ltk

Kh

Kv

jälkihoitotoimenpiteet. Jälkihoitotoimia ovat alueen siistiminen, muotoilu ja pintamateriaalin levitys, kasvillisuuden palauttaminen sekä alueelle soveltumattoman käytön estäminen. Jälkihoito on tarkemmin käsitelty oppaan liitteessä nro 9.

Jälkihoitoon alueelle voi tuoda vain puhtaita maita alueella jo olevan aineksen lisäksi. Noin puolen metrin paksuinen maakerros on riittävä metsän kasvuille ja alueen sopeuttamiselle ympäröivään luontoon ja maisemaan. Jos alueelle tuodaan enemmän maa-aineksia muualta, on toiminnalle syytä hakea ympäristölupa maankaatopaikalle. Maisemointiin ei saa käyttää maa-aineksia, joiden mukana alueelle pääsee vieraslajeja (lupiini, jättipalsami, jättiputki).

Luisikat tulee muotoilla alueen turvallisuuden ja maisemanhoidon kannalta riittävän loiviksi, kaltevuuteen 1:3 tai loivemmaksi.

Lopuksi

Pirkanmaan ELY-keskus muistuttaa, että vaikka etukäteen arvioiden ei pinta- eikä pohjavesiin kohdistuvia haittoja tulisikaan, on toiminnanharjoittaja vesilain mukaisessa vastuussa mahdollisista vesiin kohdistuvista haitoista ja siten velvollinen muun muassa tarvittaviin korjaus- ja korvaustoimenpiteisiin.

Lupapäätöksestä on viivytyksettä ilmoitettava MAL 19 §:n edellyttämällä tavalla. Ilmoitukseen on liitettävä kaikki ne päätökseen liittyvät asiakirjat (myös täydennetyt), jota MAL 20 §:n mukaisen muutoksenhakumahdollisuuden mahdollinen käyttö asiassa edellyttää. Lupapäätökseen tulisi merkitä luvan viimeinen voimassaolopäivä.

Postitse lähetettävän tiedoksiannon lisäksi Pirkanmaan ELY-keskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue pyytää lupaviranomaista mahdollisuuksien mukaan lähettämään ottamislupaa koskevat tiedot sähköisellä lupapäätöslomakkeella, joka löytyy Suomi.fi -asiointiympäristöstä osoitteesta:

http://www.suomi.fi/suomifi/tyohuone/viranomaisten_asiointi/lomakkeet/index.jsp?formOid=38582 (lomake YM011).

Ainakin ottamissuunnitelman nykytilanteen ja lopputilanteen kartat suositellaan skannattavaksi lomakkeen liitetiedostoksi. Lomakkeen huolellinen täyttäminen on tärkeää, koska sähköisen tiedonsiirron kautta valtakunnallista maa-ainesluparekisteriä hyödynnetään mm. paikkatietoaineistoissa (koordinaattitiedot), maa-ainesluvan haltijoiden vuosittaisten ilmoituspyyntöjen lähettämisessä sekä tulevaisuudessa myös kuntien lupa- ja valvontaviranomaisen apuvälineinä.

Pöytäkirjantarkastajien nimikirjaimet

Ltk

Kh

Kv

Ottamistoiminnan loputtua on pidettävä lopputarkastus.

Luvan haltijan on tehtävä maa-aineslain 23 a §:n 1 momentissa tarkoitettun otetun aineksen määrää ja laatua koskeva ilmoitus lupaviranomaiselle vuosittain viimeistään tammikuun 31 päivänä.”

Lausunnossaan 20.10.2015 Pirteva toi esille seuraavaa:

Terveydelliseltä kannalta ei ole huomautettavaa, kun

1. Toiminnasta aiheutuva melu ei ylitä vakituisten asuntojen sisätiloissa ekvivalenttimelutasoja L_{Aeq} 35 dB (klo 7–22) ja 30 dB (klo 22–07).
2. Toiminnan aiheuttamaa pölyhaittaa estetään aktiivisesti kastelamalla ja/tai koteloimalla.
3. Toiminnasta ei aiheudu pohjaveden pilaantumista.

Lausunnossaan 30.11.2015 Nokian kaupunki toi esille seuraavaa:

”Kivi Trio Oy:n maa-aines- ja ympäristölupahakemuksista tulisi edellyttää koko toiminta-alueen maisemointia ottamistoiminnan päätyttyä niin, että se soveltuu metsätaloukseen, koska kaupungin nykyisten maankäyttötavoitteiden mukaan yhdyskuntarakennetta ei ole tarkoitus laajentaa tuolle alueelle ainakaan vuoteen 2040 mennessä.”

Tarkastukset

Alueella on suoritettu tarkastus hakijan edustajien kanssa 15.12.2015.

Hakijan kuuleminen

Hakijaa on kuultu lausuntojen ja tehtyjen muistutusten johdosta. Vastineissaan hakija tuo esille mm. seuraavaa:

Vastine kaupungin lausuntoon

Viimeistely ja jälkihoito

Hakija on päivittänyt hakemustaan niin, että luiskat tehdään 1:3 tai loivemmiksi ja ne sekä louhospohja maisemoidaan metsittämällä noin puolen metrin maa-aineskerrokseen ympäristöministeriön oppaan ”*Maa-ainesten kestävä käyttö 2009*”/liite 9 mukaan.

Vastine ELY:n lausuntoon ympäristölupahakemuksesta

Pöytäkirjantarkastajien nimikirjaimet

Ltk

Kh

Kv

Lausuntojen päällekkäisyys

ELY:n lausunnossa on osittain samoja huomioita sekä maa-aineslupa- että ympäristölupahakemuksesta ja niihin on vastineet seuraavassa kohdassa - *Vastine ELY:n lausuntoon maa-aineslupahakemuksesta.*

Pölyselvitys

Hakija on teettänyt liitteenä olevan pölyselvityksen.

Oton päätyttyä

Ottoalueelle johtava tie katkaistaan alueen rajalta kaivamalla sen poikki oja ja asettamalla ojan eteen esteeksi lohkaraita.

Vastine ELY:n lausuntoon maa-aineslupahakemuksesta

Vaikutus pintavesiin Natura 2000 -alueella

Ottamistoiminnan ja murskaamisen vaikutusalueelta ei ole pintavesivirtauksia Natura 2000 -alueelle. Pölyselvityksessä on esitetty leijuvan pölyn vaikutus- ja laskeumaetäisyydet.

Räjäytysten vaikutus Natura 2000 -alueelle

Hakemuksen toiminta-aikoja muutetaan niin, että räjäytyksiä ei tehdä 15.04. - 31.08. välisenä aikana.

Liittymä tielle 3001

Liittymälle 3001/01/2423/vasen on saatu ELY:ltä käyttötarkoituksen muutosmerkinnälle yritystoimintojen harjoittamiseen tarkoitettu liittymä YE. Liittymään rakennetaan vähintään 50 m päällystelippa ja näkemää raivataan molempiin suuntiin tarvittaessa, luvan ohjeiden mukaisesti. Liittymäluvan mukaiset toimenpiteet toteutetaan, kun maa-aines- ja ympäristölupa ovat saaneet lainvoiman.

Harjuniityn osayleiskaavan huomioiminen

Jos kiviainesta ei ole toiminta-alueen kaakkoiskulmassa otettu siihen mennessä, kun asemakaava sinne vahvistetaan, siirretään ottoalueen rajaa vaadittavan suojaetäisyyden päähän.

Pintavesien tarkkailu

Lupaviranomainen tulee määräämään pintavesistä tarkkailtavat ainesosat. Lisäksi olemme varautuneet maan omistajan luvalla tarkkailemaan eteläpuoleisen tilan ojitetun suon veden korkeus- asemaa keskeisimmästä laskuojasta.

Jälkihoito

Tulevat luiskat maisemoidaan alkuperäisen suunnitelman mukaisesti 1:3 tai loivemmiksi, vaihteittain oton edistyessä. Louhos pohja maisemoidaan vähintään puolen metrin maa-aineskerroksella, Ym-

päristöministeriön oppaan ”*Maa-ainesten kestävä käyttö 2009*” / liitteen 9 mukaisesti. Maisemointi suoritetaan vaiheittain oton edistytessä ja heti toiminnan ja varastokasojen sijoittelun mahdollistaessa. Maisemointiin käytetään alueelta kuorittujen pintamaiden lisäksi tarvittava määrä muualta tuotuja puhtaita ylijäämämaita. Kaikki maisemoidut pinnat metsitetään oppaan mukaan istuttaen noin 2.500 puuntaimenta/ha (mäntyä, kuusta ja koivua sekä hajapuina tai ryhmissä pihlajaa, haapaa ja harmaaleppää).

Vastineet muistutuksiin

Selin-Hakala

Suunnittelualueen eteläpuoleisen tilan omistaja on huolissaan pintavesien virtauksista. Hän on tulkinnut vesitasapainoa virheellisesti. Kuten suunnitelmasta selviää valuma-alueet eivät muutu ja pintavesiä ei johdu hänen omistamalleen tilalle aiempaa enempää. Tilanne on etelän suuntaan virtaavien pintavesien osalta vielä poikkeuksellisen edullinen koska, niin kuin muistuttaja lausunnossaan kertoo, maasto laskee sinne suuntaan erittäin loivasti, mikä estää tulvahuippujen syntymisen. Lisäksi olemme valmiit -maanomistajan luvalla tarkkailemaan vedenpinnan korkeutta tilansa ojaossa.

Jokinen, Nahkola, Rasti-Nokia ja Nokian Urheilijat

Näissä muistutuksissa on jotakin yhteistäkin, joten niistä ensin yhdessä yleisesti: Kaikki ovat mieltäneet nyt kyseessä olevan suunnittelualueen erityiseksi ja ainutlaatuiseksi ulkoilu- ja harrastusalueeksi. Yksituumaisesti he haluaisivat itse ja varsinkin muiden ulkoilijoiden käyttävän juuri tätä aluetta tarpeisiinsa. Melun ja pölyn vaikutukset on selvitetty ja lupaa harkitseva viranomaisena on ammattitaitoinen niitä arvioimaan. Kaavoituksen -voimassa olevan ja tulevan kaavan - kannalta lausunnon antaa kaavoittaja. Kaavoituksesta tehty muistutus ei kuulu tähän prosessiin.

Nahkola

Pölyn ja melun vaikutukset on selvitetty tilalla 1:94 (Rautakorpi) olevan loma-asunnon rakennuspaikalle ja niistä ei voida katsoa olevan vaikutusta siellä oleskelevien terveyteen tai viihtyvyyteen. Olemme muuttaneet hakemustamme ja rajanneet räjäytysten toiminta-aikaa niin, että niitä ei suoriteta 15.04.-31.08. eli parhaimpana mökkeily kautena.

Muistuttaja kertoo Iso-Tappurinjärven itäpään liettyneen aiemmista Ummenlamminsuon ojituksista yms. johtuen. Jos liettyminen on ollut niiden toimien vuoksi poikkeuksellista, voinee vesialueen omistaja vaatia sen aiheuttajaa vastuuseen siitä. Niin kuin muistuttaja kertoo, suunnittelualueelle pääsee helposti Tappurinlehdontietä. Suunnittelualueen läpi kulkee polku juuri Nahkolan tilalle ja sitä

Pöytäkirjantarkastajien nimikirjaimet

Ltk

Kh

Kv

myöten ”jokamiehen oikeudella” tapahtuva liikehdintä siellä on vilkasta ja niin kuin muistutuksessa kerrotaan, siitä syystä ”luonnon kuluminen ja ympäristön rauhattomuus lisääntyy ja viihtyvyys ja luonnon monimuotoisuus vähenee.” Nämä haitat poistuvat tai ainakin merkittävästi vähenevät, kun yhteyspolku Tappurinlehdontien päästä tilalle Rautakorpi katkaistaan toiminnan ajaksi.

Jokinen

Suunnitellulla toiminnalla ei ole vaikutusta Iso-Tappurinjärveen, eikä sen rannoille mahdollisesti rakennettaville vapaa-ajan asunnoille. Mitä ”jokamiehen oikeudella” tapahtuvaan liikkumiseen tilallansa tulee, emme voi siihen vaikuttaa, eikä se mahdollinen roska-kaasa ole yhtään sen paremmassa paikassa Tappurinlehdontien varressakaan.

Nokian Urheilijat ry

Suunnitellusta toiminnasta ei ole haittaa majan käytölle. Muistutuksessa mainitun ”luontopolun” löysimme vain majalta Alhoniityn koululle johtavalta uralta. Tämä polku loittonee majalta lähtiessään suunnittelualueesta, joten sen ei voida olettaa häiriintyvän suunnitellusta toiminnasta. Alinenjärvi ei tule saastumaan suunnitellun toiminnan vaikutuksesta. Tilat, joita ottosuunnitelma koskee, ovat metsätaloutta harjoittavien omistuksessa, eivätkä he ole tietävästi tarkoittaneet niitä vain jokamiehen virkistyskäyttöön tai pitää niitä ikuisesti luonnontilaisina. Ottamistoiminnan päätyttyä alueelle kasvaa uusi metsä.

Rasti-Nokia ry

Rasti-Nokian muistutuksessa todetaan ensinnä, että suunnittelualue on viimeinen asutuksen lähellä oleva avokalliomaasto. Suunnittelualan maanpinnasta noin 10 % on avokalliota. Muistuttaja on ottanut myös kantaa kaavoittajalle kuuluvaan harkintaan alueiden käytöstä eri tarkoituksiin. Todettakoon vielä kertaalleen, että alue metsitetään istuttamalla oton päätyttyä.

Kiintorastiverkostolle löytyy Nokian ympäristöstä riittävästi vapaata maata. Natura-alue, johon muistutuksessa viitataan, tarkoittaa Kaakkurinjärvien Natura 2000 aluetta. Kyseinen alue muodostuu useammasta ”laikusta” ja niiden väliin jää riittävästi tilaa suunnistajalle liikkua. Porin yhdystien länsipuolella on niin kuin muistuttaja toteaa, laaja metsäalue josta suunnitteluala on vain murto-osa ja se on suunnistajan helppo ohittaa, toki on poistuttava hetkeksi tieuralta. Toisaalta suunnittelualan länsipuolelle sijoittuvat Nahkolan ja Jokisen maat ja jos muistutuksiaan oikein tulkitsemme, he eivät pidä siitä, että alueella liikutaan. Kiviainesten otto ja suunnistajien intressit eivät aina ole olleet vastakkaiset. Onpa nähty, että kiviainesten ottaja on toimittanut mm. Taivalkunnan valtakunnalli-

Pöytäkirjantarkastajien nimikirjaimet

Ltk

Kh

Kv

siin suunnistuskilpailuihin kilpailukeskuksen pohjaksi välttämättömän kiviaineksen. Edelleen Leukavahan kiviainesten ottoalue toimi noin vuonna 2008 tai 2009 suuren suunnistuskilpailutapahtuman kilpailukeskuksena. Palautteen perusteella ottoalue toimi kilpailukeskuksena loistavasti. Alinenjärven rannalla olevan seuramajalla oleskelevien terveyteen tai viihtyvyyteen ei suunnitellusta toiminnasta ole haittaa. Kun ottamistoiminta on saatu alkuun, voidaan viikonloppuisin ja murskaustoiminnan ollessa keskeytyksissä (kesäkuukaudet) antaa ottamisalueen tasattu kenttä suunnistuskilpailujen kilpailukeskukseksi. Tervetuloa!

Vastine valituksiin ja vastustuksiin

Takasalo, Rakennusliitto osasto 82, Nokian Invalidit, Miettinen, Asell ja Aliranta

Muistutuksien jättöaikana valituksen tehneet ja vastustuksensa ilmaisseet, ovat käyttäneet ”jokamiehen oikeuttaan” tällä tavalla ja siihen heillä on oikeus sekä erilaisia intressejä, joita emme nyt halua ryhtyä erittelemään tai arvailemaan. Selvitysten perusteella suunnitellusta toiminnasta ei ole heille, eikä edustamilleen terveydellistä haitta ja toiminta ei tule heikentämään käyttämiensä alueitten viihtyvyyttä.

Lopuksi

Kiviaineksen ottaminen aloitetaan suunnittelualueen keskeltä, sen eteläreunalta. Ottaminen etenee pohjoiseen ja kaartuu sekä länteen, että itään ja toiminta kestää noin kymmenen vuotta. Tämän kymmenen vuoden aikana ensin alueen pohjoisosa ja myöhemmin eteläosa on jokamiehen käytettävissä. Ottamisen aikaiset jyrkenteet on merkitty maastoon niin, ettei niistä aiheudu vaaraa ja toiminnan aikaisista vaaraa aiheuttavista toimista kuten räjäytyksistä varoitetaan kuuluvasti. Eli koko suunnittelualue ei ole kymmentä vuotta pois luonnossa liikkujien käytöstä ja lopuksi luonto palautetaan ennalleen vain hieman eri korkeusasemassa.

Hakemuksen täydentäminen

Hakemusta on 7.12.2015 täydennetty pölyselvityksellä sekä ottamisalueen rajan tarkistuksella suunnittelualueen länsi/luoteisosassa ja toiminta-aikojen tarkistuksella.

Hakemusta on 22.12.2015 täydennetty mm. lisätiedoilla kemikaaleista, jätteistä, räjähteistä sekä riskeistä.

Pöytäkirjantarkastajien nimikirjaimet

Ltk

Kh

Kv

RAKENNUS- JA YMPÄRISTÖLAUTAKUNNAN PÄÄTÖS

Nokian kaupungin rakennus- ja ympäristölautakunta myöntää Kivi Trio Oy:lle maa-aineslain 4 §:n mukaisen luvan kiviaineksen ottamiseen sekä ympäristönsuojelulain 27 §:n mukaisen ympäristöluvan kivenlouhintaan ja murskaamiseen Nokialla sijaitseville kiinteistöille 536-402-1-74 Tappurinlehto, 536-402-1-86 Arontaustanmetsä, 536-402-1-88 Leukavahanmetsä ja 536-402-2-16 Heikkilän-Metsä. Hakemuksessa esitetyn sekä alla olevien lupamääräysten lisäksi on noudatettava, mitä valtioneuvoston asetuksessa 800/2010 määrätään.

Vastaus lausunnoissa ja muistutuksissa esitettyihin vaatimuksiin

Suurimmassa osassa muistutuksia vastustetaan maa-aines- ja ympäristöluvan myöntämistä hakijalle. Rakennus- ja ympäristölautakunta katsoo kuitenkin, ettei hanke ole ristiriidassa maa-aineslain 3 §:n edellytysten kanssa, joten maa-ainesluvan epäämiselle ei ole edellytyksiä. Samoin lautakunta katsoo, että annettuja lupamääräyksiä noudattamalla ei toiminnasta aiheudu ympäristönsuojelulain 49 §:ssä mainittuja haittoja.

Melua ja sen häiritsevyyttä koskevista muistutuksista ja lausunnoista johtuen toiminnanharjoittaja on hakemuksen päivityksessään rajoittanut vuosittaista toiminta-aikaa (lupamääräys 6). Pölyn leviämistä ja sen estämistä koskevat määräykset on annettu asetuksessa 800/2010. Ympäristönsuojeluyksikkö voi tarvittaessa määrätä toiminnanharjoittajan mittaamaan hengitettävien hiukkasten (PM₁₀) määrää lähimmissä häiriintyvissä kohteissa (lupamääräys 11).

Jokisen muistutuksen osalta lautakunta toteaa, että hakijan teettämän pölyselvityksen mukaan pölylaskeuma Iso-Tappurijärveen tulee olemaan merkitykseltään vähäinen. Valumavedet kallionottoalueelta johdetaan selkeytysaltaiden kautta ottotoiminnan myöhemmässä vaiheessa myös Iso-Tappurijärveen laskevaan ojaan. Suurin osan ojastoon päätyvästä kiintoaineksesta laskeutuu ojan pohjaan. Mahdollisten haittojen estämiseksi lupamääräyksessä 18 edellytetään järven veden laadun tarkkailua.

Miettinen epäilee muistutuksessaan mm. että kallionottoalueen kiintoaineet päätyvät Alinenjärveen mahdollisesti sekä Porin yhdystien alta että ilman kautta laskeutuvana. Alueelta ojiin selkeytysaltaiden jälkeen joutuvat kiintoaineet eivät tämän hetkisen tiedon mukaan päädy Alinenjärveen, vaan laskeutuvat ojastoon alueen pohjois- ja eteläpuolelle osan mahdollisesti jatkaessa ojia pitkin länteen päin. Hakijan teettämän pölyselvityksen mukaan pölylaskeuma Alinenjärveen tulee olemaan merkitykseltään vähäinen.

Pöytäkirjantarkastajien nimikirjaimet

Ltk

Kh

Kv

Selin-Hakalan muistutuksen osalta lautakunta toteaa, että otto-suunnitelman mukaisella tavalla toimittuna kallionottoalueelta Selin-Hakalan kiinteistölle valuvan veden kokonaismäärä ei lisääny, mutta valuntakertoimen ollessa suurempi louhosalueella kuin metsämaalla, hulevedet kulkevat nopeammin. Virtaamaa tasataan joltamalla hulevedet selkeytyksaltaan kautta ojastoon. Veden nousun toteamiseksi muistuttajan kiinteistöllä on hakija määrätty tarkkailemaan veden pinnan tasoa (määräys 21).

Nahkolan muistutus on otettu pääosin huomioon lupamääräyksissä 6, 7, 8, 9, 14 ja 18.

Pirkanmaan ELY-keskuksen lausunto on pääpiirteissään otettu lupamääräyksissä huomioon. Louhinta on rajattu kokonaan kaakkurin pesimäajan (15.4.-31.8.) ulkopuolelle. Hakija on laatinut pölyselvityksen, jonka mukaan asetusta 800/2010 noudatettaessa pöly ei tule aiheuttamaan kohtuutonta haittaa lähiympäristöön. Ympäristöluvalla ei voida lieventää em. asetuksessa annettua meluavien ja pölyävien toimintojen 300 metrin etäisyysvaatimusta häiriintyvistä kohteista, joten määräyksen antaminen asetuksen noudattamiseksi Harjuniityn uuden kaava-alueen käyttöönoton myötä on tarpeetonta.

Pirkanmaan ELY-keskuksen sekä Nokian kaupungin lausunto koko ottoalueen maisemoinnista on otettu huomioon lupamääräyksessä 27.

Terveysturvaviranomaisen lausunnossaan esittämät seikat on siltä osin kuin niihin ei ole velvoitetta asetuksessa 800/2010 otettu huomioon lupamääräyksissä 7, 8, 11, 12 ja 19.

Annetuissa lupamääräyksissä ei pääsääntöisesti ole toistettu muussa lainsäädännössä olevia velvoitteita toiminnanharjoittajalle.

Lupamääräykset

Yleiset määräykset

1. Luvan saajan on hyväksyttävä toiminnalle vastaava työnjohtaja. (YSL 52 §, MAL 11 §)
2. Ennen maa-ainesten ottamisen aloittamista ottoalueen reunaan on vietävä korkeuskiintopiste (sidottava N₂₀₀₀- korkeusjärjestelmään) ja ottotasot on työn edetessä oltava merkittynä ja valvontaviranomaisen todettavissa. Ottamisalueen raja on merkittävä maastoon. MAL 11 §, MAA 6 ja 7 §)

Pöytäkirjantarkastajien nimikirjaimet

Ltk

Kh

Kv

3. Kallioainesten ottamista ei saa ulottaa 2 metriä lähemmäksi havaittua ylintä pohjavedenpintaa. Mikäli kallio osoittautuu halkeamia ja ruhjeita käsittäväksi, tulee suojakerrosvahvuuden olla 4 metriä. (MAL 11 §)

4. Louhinta-alueelta poistettava pintamaakerros on varastoitava alueella tai sen välittömässä läheisyydessä. Ennenaikaista pintamaan ja puuston poistamista on vältettävä. Pintamaat on käytettävä alueen maisemointiin ottamistoiminnan aikana ja sen loputtua. (MAL 11 §, MAA 6 §)

5. Louhosalueen työaikaiset yli 2 metrin korkuiset jyrkänteet (jyrkempiä kuin 1:1) on suojattava aidalla tai muulla valvontaviranomaisen hyväksymällä näkyvällä esteellä. (MAL 11 §)

Toiminta-ajat

6. Kallioainesten louhintaa (poraaminen, räjäytykset ja lohcareiden rikotus) saa suorittaa 1.9. – 14.4. välisenä aikana arkipäivisin maanantaista perjantaihin. Murskausta saa suorittaa 1.9. – 31.5. välisenä aikana maanantaista perjantaihin. Kuormausta ja kuljetuksia alueella saa suorittaa ympäri vuoden arkipäivisin maanantaista lauantaihin.

Sallitut vuorokautiset toiminta-ajat toiminnoittain ovat seuraavat:

Poraaminen klo 8.00 – 18.00

Räjäytykset klo 9.00 – 16.00

Rikotus klo 8.00 – 18.00

Murskaus klo 7.00 – 21.00

Kuormausta ja kuljetus 6.00 – 22.00 (ma-pe), 8.00 – 16.00 (la). (YSL 52 §, VNA 800/2010).

Melu ja tärinä

7. Toiminnasta syntyvä melu ei saa häiriöille alttiissa kohteissa ylittää melutason ohjearvoista annetussa valtioneuvoston päätöksessä (993/1992) säädettyjä ulkomelun ohjearvoja. (VNA 800/2010)

8. Luvan haltijan on tarvittaessa Nokian kaupungin ympäristönsuojeluyksikön määräyksestä yksin tai yhteistyössä muiden alueen ympäristölupavelvollisten toimintojen kanssa mitattava melutasoja lähimpien häiriintyvien asuntojen tai loma-asuntojen piha-alueilla, Kaakkurijärvien Natura 2000-alueella sekä laitosalueen läheisyydessä sijaitsevilla ulkoilureiteillä. (YSL 52, 62 ja 63 §, MAA 6 §).

Pöytäkirjantarkastajien nimikirjaimet

Ltk

Kh

Kv

9. Räjäytysten aiheuttama ääriä ei saa aiheuttaa ympäristön rakennusten ja rakennelmien vaurioitumista eikä muuta haittaa alueen toiminnoille. Luvan haltijan on louhintatyön ensimmäisen jakson (noin kaksi kuukautta, noin kuusi räjäytystä) aikana mitattava louhinnasta aiheutuvaa ääriä vähintään kahdessa lähimmässä häiriintyvässä kohteessa.

Ensimmäisen jakson mittaustulosten perusteella on hakijan laadittava toimintaa koskeva ääriämittaussuunnitelma ja toimitettava se Nokian kaupungin ympäristönsuojeluyksikön hyväksyttäväksi. (YSL 52 ja 62 §, MAA 6 §).

Ilmaan joutuvien päästöjen ja niiden leviämisen rajoittaminen

10. Toiminnassa käytettävän kevyen polttoöljyn rikkipitoisuus saa olla enintään 0,10 painoprosenttia ja raskaan polttoöljyn rikkipitoisuus enintään 1,0 painoprosenttia. (YSL 52 §, VNA 413/2014)

11. Luvan haltijan on tarvittaessa Nokian kaupungin ympäristönsuojeluyksikön määräyksestä mitattava hengitettävien hiukkasten (PM10) leijumaa lähimpien häiriintyvien asuntojen tai lomaa-asuntojen piha-alueilla, Kaakkurijärvien Natura 2000-alueella sekä laitosalueen läheisyydessä sijaitsevilla ulkoilureiteillä. (YSL 52 ja 62 §, MAA 6 §, VNA 38/2011).

Maaperän ja pohjaveden suojele

12. Toiminnasta ei saa aiheutua pohja- tai pintavesien eikä maaperän pilaantumista. Työkoneiden huolto- ja tankkauspaikat sekä kemikaalien ja polttoaineiden varastointipaikat on suojattava siten, ettei maaperään voi valua haitallisia aineita. Kemikaali- ja polttoainesäiliöt on pidettävä lukittuina. Erilliset kemikaaleja ja poltonesteitä sisältävät tynnyrit on sijoitettava lukittuun tilaan tai aitaukseen.

Polttoaineiden varastointisäiliöiden on täytettävä voimassa olevan lainsäädännön sekä SFS-standardin mukaiset vaatimukset. Polttoainesäiliöt tulee suojata riittävin törmäysestein.

Mahdollinen erillinen sähköntuotantoyksikkö tulee sijoittaa siten, että se on sateelta suojassa. Lisäksi se tulee sijoittaa suoja-alueeseen, johon tulee mahtua koko polttoainesäiliön tilavuus. (YSL 52 §)

13. Alueella saa tehdä vain niitä huolto- ja korjaustoimenpiteitä, jotka ovat laitoksen normaalin toiminnan kannalta tarpeellisia. Huoltotoimissa on käytettävä imeytysmattoja tai vastaavia alustoja, joilla

estetään haitallisten aineiden pääsy maaperään. Muut koneiden pesu- tai huoltotoimenpiteet on kielletty. (YSL 52 §).

Jäte- ja hulevedet

14. Toiminta-alueen hulevedet on koottava yhteen hallitusti ja esikäsiteltävä suunnitelman mukaisesti kahdessa selkeytysaltaassa ennen niiden johtamista alueelta. Hulevesien käsittely toiminta-alueella tulee suunnitella siten, että hulevesien pääsy toiminta-alueen ulkopuolelle esim. vahinkotilanteessa voidaan tarvittaessa estää. Selkeytysaltaat on mitoitettava siten, että valumavesien viipymä altaassa on riittävä hieno-aineksen laskeutumiseksi ja alueelta lähtevän hulevesivirtaaman tasaamiseksi.

Eteläinen selkeytysallas tulee ottaa käyttöön välittömästi, kun maainesten ottotoiminta alueella alkaa. Pohjoinen selkeytysallas tulee ottaa käyttöön, kun ottotoiminta on edennyt siihen vaiheeseen, että ottoalueelta johtuu kiintoainepitoisia hulevesiä ottoalueen pohjoispuoleiseen Iso-Tappuriin johtavaan ojastoon.

Nokian kaupungin ympäristönsuojeluyksikkö voi tarvittaessa vesinäytteiden analyysitulosten perusteella määrätä toiminnanharjoittajaa tehostamaan hulevesien esikäsitelyä ennen niiden johtamista toiminta-alueen ulkopuolelle. (YSL 52 §).

Jätehuolto

15. Alueella ei saa polttaa eikä sinne saa haudata jätteitä. Romutavara ja jätteet on kuljetettava muualle jätelain säännösten mukaisesti käsiteltäväksi. (YSL 52 ja 58 §, JL 13, 28, 31 ja 72 §)

16. Toiminnassa on noudatettava valtioneuvoston asetuksessa kaivannaisjätteistä (190/2013) annettuja säädöksiä. Jätehuoltosuunnitelmaa on tarvittaessa päivitettävä, jos kaivannaisjätehuollossa tapahtuu oleellisia muutoksia. (VNA 190/2013).

Häiriö- ja poikkeustilanteet

17. Öljy- tai kemikaalivahingon tapahtuessa on välittömästi ryhdyttävä tarpeellisiin torjuntatoimenpiteisiin ja ilmoitettava siitä Hätäkeskukseen (112) sekä Nokian kaupungin ympäristönsuojeluyksikölle. Alueella on oltava käytössä riittävä öljyntorjuntakalusto ja vahinkojen torjunnasta on annettava riittävästi opastusta työntekijöille ja urakoitsijoille. Vahinkoraportit on sisällytettävä lupamääräyksen 25 mukaiseen kirjanpitoon. (YSL 123, 133 ja 134 §).

Vesien tarkkailu

Pöytäkirjantarkastajien nimikirjaimet		
Ltk	Kh	Kv

18. Alueelta pois johdettavan huleveden laatua on tarkkailtava vähintään kahdesta alueen alapuolella olevasta pisteestä sekä yhdestä vertailupisteestä kaksi kertaa vuodessa ylivirtaamakautena. Vesinäytteistä on tutkittava sameus, kiintoaine, kokonaistyyppi, ammoniumtyppi ja nitraattityppi, pH, kloridi, sähkönjohtokyky, rauta, sulfaatti ja arseeni sekä tarvittaessa öljyhiilivedyt. Näytteenoton yhteydessä on mitattava virtaama. Ensimmäiset näytteet on otettava ja tutkittava ennen toiminnan aloittamista.

Iso-Tappurijärven veden laatua on tarkkailtava kerran vuodessa otettavalla näytteellä. Vesinäytteestä on tutkittava happipitoisuus, happikyllästysaste, sameus, kiintoaine, kokonaisfosfori, kokonaistyyppi, ammoniumtyppi ja nitraattityppi, COD_{Mn}, pH, kloridi, sähkönjohtokyky, rauta, sulfaatti ja arseeni sekä tarvittaessa öljyhiilivedyt. Ensimmäinen näyte on otettava ja tutkittava ennen toiminnan aloittamista. (YSL 52 ja 62 §, MAA 6 §).

19. Toiminnan vaikutuksia alueen pohjaveden laatuun on tarkkailtava alueelle sijoitettavasta pohjavesiputkesta. Pohjavesinäytteet on otettava kerran vuodessa syksyllä. Näytteistä on analysoitava nitraattityppi, nitriittityppi ja ammoniumtyppi, sulfaatti, kloridi, rauta, sähkönjohtokyky, COD_{Mn}, pH, sameus, väri, haju sekä öljyhiilivedyt (C10 – C40) ja arseeni. (YSL 52 ja 62 §, MAA 6 §).

20. Toiminnan vaikutuksia alueen pohjaveden pinnankorkeuteen on tarkkailtava edellä mainitusta pohjavesiputkesta ottotoiminnan aikana puolivuositain. (YSL 52 ja 62 §, MAA 6 §).

21. Toiminnan vaikutuksia veden korkeuteen toiminta-alueen eteläpuolella sijaitsevalla kiinteistöllä Aho 536-402-1-39 on seurattava säännöllisesti. Seurannasta ja mahdollisen seurantalaitteen sijoittamisesta on sovittava kiinteistön omistajan kanssa. (YSL 52 ja 62 §, MAA 6 §).

22. Hakijan on toimitettava Nokian kaupungin ympäristönsuojeluyksikön hyväksyttäväksi suunnitelma edellä lupamääräyksissä 18 – 21 määrätyn tarkkailun toteuttamiseksi vähintään kolme kuukautta ennen luvamukaisen toiminnan aloittamista. (YSL 52 ja 62 §, MAA 6 §)

23. Mittaukset, näytteenotto ja analysointi on suoritettava ulkopuolisen asiantuntijan toimesta standardien (CEN, ISO, SFS tai muu vastaavan tasoinen kansallinen tai kansainvälinen yleisesti käytössä oleva standardi) mukaisesti tai muilla tarkoitukseen soveltuvilla yleisesti käytössä olevilla viranomaisten hyväksymillä menetelmillä. Mittausraporteissa on esitettävä käytetyt mittausmenetelmät ja nii-

den mittausepävarmuudet sekä arvio tulosten edustavuudesta. (YSL 52 ja 62 §, MAA 6 §).

24. Nokian kaupungin ympäristönsuojeluyksikkö voi tarvittaessa määrätä lisätutkimuksia. Jos toiminnasta aiheutuu merkittävää kuormitusta Iso-Tappurijärveen, luvan saajan on ryhdyttävä riittäviin toimenpiteisiin kuormituksen vähentämiseksi.

Tutkimusraportit kaikista tutkimuksista on toimitettava ympäristönsuojeluyksikköön kahden kuukauden kuluessa niiden valmistumisesta. (YSL 52 ja 62 §, MAA 6 §)

Kirjanpito ja raportointi

25. Laitoksen käytöstä on pidettävä kirjaa, mistä ilmenee ainakin päivittäinen murskaus-, poraus- ja rikotusaika, räjäytysajankohdat ja räjäytysaineiden käyttö, polttoaineiden käyttö, alueelta louhitun ja murskatun kiviaineksen määrä sekä hulevesi-, pinta- ja pohjavesitarkkailuiden ja tärinämittausten tulokset. Kirjaa on pidettävä myös toiminnassa syntyneistä jätteistä, niiden laadusta, määrästä, kuljetajasta, toimituspaikasta ja -ajasta sekä mahdollisista poikkeustilanteista. Yhteenveto kirjanpidosta on toimitettava Nokian kaupungin ympäristönsuojeluyksikköön vuosittain helmikuun loppuun mennessä.

Kirjanpidon perusteena olevat asiakirjat, kuten laitoksen käyttöä ja valvontaa koskevat tallenteet, häiriökirjanpito, huoltotodistukset, tutkimus-, mittaus- ja tarkkailutulokset, jättekirjanpito ja jätteiden siirtoasiakirjat tulee säilyttää vähintään kuuden vuoden ajan ja ne tulee pyydettäessä esittää valvontaviranomaiselle. (YSL 52, 62 ja 172 §, Jätel 118 ja 119 §)

26. Luvan haltijan on tehtävä vuosittain maa-ainelain 23 a §:ssä mainittu ilmoitus maa-ainesten ottamisesta annetun valtioneuvoston asetuksen 9 §:n mukaisesti. (MAL 23 §, MAA 9 §)

Maisemointi ja vakuudet

27. Maa-ainesten ottamisen loputtua tulee maisemointi suorittaa hakijan vastineessaan esittämällä tavalla (ks. vastine Pirkanmaan ELY-keskuksen lausuntoon, kohta ”Jälkihoito”) viivyttämättä, kuitenkin viimeistään vuoden kuluessa luvan voimassaolon päättymisestä. Luiskien maisemointi- ja jälkihoitotyöt tulee mahdollisuuksien mukaan aloittaa heti louhinnan saavuttaessa lupa-alueen rajan.

Pöytäkirjantarkastajien nimikirjaimet

Ltk

Kh

Kv

Ottamisalueen maisemoinnissa ja jälkihoidossa on lisäksi noudatettava ympäristöministeriön oppaan 1/2009 ”Maa-ainesten kestävä käyttö” ohjeita. (MAL 11 §, MAA 6 §)

Toiminnan muuttaminen ja lopettaminen

28. Mahdollisista toiminnan muutoksista tai toiminnan lopettamisesta on ilmoitettava Nokian kaupungin ympäristönsuojeluyksikölle. Toiminnan päästöjä tai niiden vaikutuksia lisäävään tai muuhun olennaiseen toiminnan muuttamiseen on haettava ympäristölupa. Toiminnan lopettamisen jälkeen, kuitenkin viimeistään kuuden kuukauden kuluessa, alueen mahdollisesti pilaantunut maaperä on tutkittava ja tarpeen vaatiessa puhdistettava voimassa olevien määräysten mukaisesti. (YSL 52, 62, 94, 133 ja 170 §).

29. Luvan haltijan on pyydettävä valvontaviranomaiselta loppukatselmusta, kun maa-ainesten ottaminen on loppunut tai luvan voimassaoloaika on kulunut umpeen. (MAL 11, MAA 7 §)

Ratkaisun perustelut

Maa-ainesluvan yleisperustelut

Maa-aineslain 6 §:n mukaan lupa maa-ainesten ottamiseen on myönnettävä, jos asianmukainen ottamissuunnitelma on esitetty eikä ottaminen tai sen järjestely ole ristiriidassa maa-aineslain 3 §:ssä säädettyjen rajoitusten kanssa. Asiaa ratkaistaessa on otettava huomioon myös lupamääräysten vaikutus.

Maa-ainesten ottamisesta suunnitelmassa esitetyllä tavalla ja lupamääräysten mukaisesti ei ennalta arvioiden aiheudu maa-aineslain 3 §:n vastaisia seuraamuksia: kauniin maisemakuvan turmeltumista, luonnon merkittävien kauneusarvojen tai erikoisten luonnonesiintymien tuhoutumista, huomattavia tai laajalle ulottuvia vahingollisia muutoksia luonnonolosuhteissa tai tärkeän tai muun vedenhankintakäyttöön soveltuvan pohjavesialueen veden laadun tai antoisuuden vaarantumista.

Maa-aineslain mukaisia lupia koskevien vakuuksien määrittämisessä rakennus- ja ympäristölautakunta käyttää seuraavia kustannusarvioita: 5.000 - 7.000 euroa maisemoitavaa hehtaaria kohti louhoksen pohja-alueilla ja 10.000 - 12.000 euroa maisemoitavaa hehtaaria kohti louhoksen luiska-alueilla.

Ympäristöluvan yleisperustelut

Pöytäkirjantarkastajien nimikirjaimet

Ltk

Kh

Kv

Ympäristönsuojelulain 48 §:n mukaan ympäristölupa on myönnettävä, jos toiminta täyttää ympäristönsuojelulain ja jätelain sekä niiden nojalla annettujen säännösten vaatimukset sekä ne vaatimukset, jotka luonnonsuojelulaissa tai sen nojalla on säädetty.

Kun toimintaa harjoitetaan tässä päätöksessä esitetyllä tavalla ja noudatetaan valtioneuvoston asetusta 800/2010 sekä annettuja lupamääräyksiä, toiminnasta ei ennalta arvioiden aiheudu terveyshaittaa, merkittävää muuta ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa, maaperän tai pohjaveden pilaantumista, erityisten luonnonolosuhteiden huonontumista, vedenhankinnan tai yleiseltä kannalta tärkeän muun käyttömahdollisuuden vaarantumista toiminnan vaikutusalueella eikä eräistä naapurussuhteista annetussa laissa tarkoitettua kohtuutonta rasitusta naapureille. Määräyksiä annettaessa on otettu huomioon toiminnan aiheuttaman pilaantumisen todennäköisyys ja onnettomuusriskit, alueen muu käyttö, läheisen Natura 2000 -alueen sijainti sekä lähimmät häiriintyvät kohteet. Edellytykset ympäristöluvan myöntämiselle ovat siten olemassa (YSL 49 §).

Lupamääräyksiä annettaessa on ympäristönsuojelulain 52 §:n mukaan otettava huomioon toiminnan luonne, sen alueen ominaisuudet, jolla toiminnan vaikutus ilmenee, toiminnan vaikutus ympäristöön kokonaisuutena, pilaantumisen ehkäisemiseksi tarkoitettujen toimien merkitys ympäristön kokonaisuuden kannalta sekä tekniset ja taloudelliset mahdollisuudet toteuttaa nämä toimet. Päästöjen ehkäisemistä ja rajoittamista koskevien määräysten tulee perustua parhaaseen käyttökelpoiseen tekniikkaan. Lisäksi on tarpeen mukaan otettava huomioon varautuminen onnettomuuksien ehkäisemiseen ja niiden seurausten rajoittamiseen.

Lupamääräysten perustelut

Lupamääräykset 1, 2 ja 4

Määräykset on annettu valvonnallisista syistä.

Lupamääräykset 3, 12 ja 13

Määräykset on annettu maaperän ja pohjavesien puhtauden säilyttämiseksi.

Lupamääräys 5

Määräys on annettu turvallisuussyistä.

Lupamääräys 6

Toiminta-ajat noudattavat hakemuksen päivityksessä esitettyjä sekä valtioneuvoston asetuksessa 800/2010 mainittuja melua aiheuttavien työvaiheiden aikarajoja.

Lupamääräykset 7 - 9

Melutasoa koskeva määräys on informatiivinen ja noudattaa valtioneuvoston asetusta kivenlouhimojen, muun kivenlouhinnan ja kivenmurskaamojen ympäristönsuojelusta (800/2010). Tarkkailumääräys on tarpeen johtuen ottoalueen suhteellisesta sijainnista Iso-Tappurin ja Alinenjärven loma-asutukseen sekä Kaakkurijärvien Natura-alueeseen. Tärinän mittaaminen lähimmistä häiriintyvistä kohteista on tärkeää vähäisen etäisyyden vuoksi.

Lupamääräys 10

Määräys on annettu raskaan ja kevyen polttoöljyn rikkipitoisuudesta annetun valtioneuvoston asetuksen (413/2014) noudattamiseksi.

Lupamääräys 11

Tarkkailumääräys on tarpeen, jotta luvan saaja ja viranomaiset ovat selvillä toiminnan aiheuttamista vaikutuksista ympäristöön.

Lupamääräys 14

Louhinta- ja murskausalueen hulevesistä saattaa aiheutua ravinne- tai kiintoainekuormitusta valuma-alueiden pintavesiin. Lisäksi hulevesivirtaamien vaihtelut voivat olla luonnontilaista aluetta suurempia. Johtamalla hulevedet selkeytysaltaiden kautta vähennetään toiminnan vaikutuksia alueen pintavesiin ja tarvittaessa voidaan estää hulevesiin mahdollisesti onnettomuuden tai vuodon seurauksena joutuneen öljyn tai muun haitta-aineen pääsy alueen vesistöihin.

Lupamääräys 15

Määräys on annettu ympäristön roskaantumisen estämiseksi sekä maaperän ja pinta- ja pohjavesien suojelemiseksi.

Lupamääräys 16

Määräys on annettu kaivannaisjätteiden asianmukaisen säilyttämisen varmistamiseksi.

Lupamääräys 17

Määräys ilmoitusvelvollisuudesta häiriö- ja poikkeustilanteissa on annettu viranomaisten tiedonsaannin varmistamiseksi, valvonnan toteuttamiseksi ja mahdollisten annettavien viranomaisohjeiden vuoksi.

Lupamääräykset 18 - 24

Tarkkailemalla pinta- ja pohjavesiä varmistetaan lupamääräysten riittävyys sekä se, etteivät ojiin tai maaperään mahdollisesti joutu- neet öljyt ja muut haitta-aineet pääse pilaamaan alueen vesistöjä tai pohjavettä. Säännöllisesti suoritettavat tarkkailut ovat tarpeen

toiminnan vaikutuksien ja mahdollisen pilaantumisen tai muun haitan havaitsemiseksi ajoissa.

Lupamääräykset 25 - 26

Kirjanpito ja raportointi ovat tarpeen, jotta luvan saaja ja viranomaiset ovat selvillä laitoksen toiminnasta ja toiminnan aiheuttamista päästöistä. Myös lupamääräysten noudattamisen seuranta sekä toiminnan ympäristövaikutusten arviointi edellyttävät kirjanpitoa ja siitä raportointia.

Lupamääräys 27

Määräys on annettu alueen siistimiseksi ja maisemoimiseksi.

Lupamääräys 28

Ilmoitusvelvollisuus määrätään valvonnallisista syistä. Toiminnan lopettamisen jälkeen alue on viipymättä kunnostettava siten, ettei siitä käytöstä poistamisen jälkeen aiheudu vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle. Pilaantuneen maaperän puhdistamisvastuu kuuluu pilaantumisen aiheuttajalle. Lupamääräyksellä on haluttu muistuttaa toiminnanharjoittajaa kyseisestä velvollisuudesta erityisesti toiminnan päättymisen jälkeen.

Lupamääräys 29

Kun maa-ainesten ottaminen on päättynyt tai luvan voimassaoloaika on kulunut umpeen, on alueella toimitettava lopputarkastus valvontaviranomaisen määräämällä tavalla. Maa-ainesluvan haltijan on ilmoitettava ottamisen päättymisestä valvontaviranomaiselle lopputarkastuksen pitämistä varten.

Luvan voimassaoloaika

Tämä lupa on voimassa kymmenen vuotta sen lainvoimaiseksi tulosta. Hakemus lupamääräysten tarkistamiseksi on tehtävä, mikäli toiminta muuttuu olennaisesti.

Asetuksen noudattaminen

Jos asetuksella annetaan ympäristönsuojelulain tai jätelain nojalla jo myönnetyn luvan määräystä ankarampia säännöksiä tai luvasta poikkeavia säännöksiä luvan voimassaolosta tai tarkistamisesta, asetusta on luvan estämättä noudatettava.

Sovelletut oikeusohjeet

Maa-aineslaki (555/1981) 3, 4, 6, 7, 10, 11, 12, 13, 19, 20, 23 ja 23a §.

Pöytäkirjantarkastajien nimikirjaimet

Ltk

Kh

Kv

Valtioneuvoston asetus maa-ainesten ottamisesta (926/2005) 1, 2, 3, 4, 6, 7, 8 ja 9 §.

Ympäristönsuojelulaki (527/2014): 6, 7, 8, 11, 15, 16, 17, 20, 27, 34, 42, 43, 44, 48, 49, 52, 53, 58, 62, 63, 66, 70, 83, 84, 85, 87, 94, 123, 134, 170, 172, 190, 198, 199, 201 ja 205 §, liite 1 (taulukko 2 kohdat 7c ja 7e).

Valtioneuvoston asetus ympäristönsuojelusta (713/2014): 2 § (kohdat 6a ja 6b), 11, 12, 14 ja 15 §

Jätelaki (646/11): 8, 12, 13, 15, 16, 17, 19, 28, 29, 72, 118, 119, 120, 121, 122 ja 123 §

Valtioneuvoston asetus jätteistä (179/2012): 7, 8, 9, 10, 11, 17 ja 20 §

Luonnonsuojelulaki (1096/1996): 65 §.

Laki eräistä naapuruussuhteista (26/1920): 4, 17 §

Valtioneuvoston asetus kivenlouhimojen, muun kivenlouhinnan ja kivenmurskaamojen ympäristönsuojelusta (800/2010): 1 – 14 §

Valtioneuvoston asetus ilmanlaadusta (38/2011)

Valtioneuvoston asetus kaivannaisjätteistä (190/2013)

Valtioneuvoston päätös melutason ohjearvoista (993/1992): 2 §

Valtioneuvoston asetus raskaan ja kevyen polttoöljyn rikkipitoisuudesta (413/2014)

Päätöksen kuuluttaminen

Päätös kuulutetaan Nokian Uutiset –nimisessä lehdessä sekä kaupungin ilmoitustaululla ja verkkosivuilla.

Luvan käsittely-, tarkastus- ja valvontamaksut

Rakennus- ja ympäristölautakunnan kokouksessaan 15.3.2016 hylkäämien lupahakemusten käsittelymaksuja ei laskutettu hakijan päätöksistä tekemien valitusten vuoksi. Tämän vuoksi hakemusten käsittelymaksut peritään nyt täysimääräisinä hakemusten vireille tuojajankohdalla voimassa olevien taksojen mukaisesti.

Pöytäkirjantarkastajien nimikirjaimet

Ltk

Kh

Kv

Ympäristölupahakemuksen käsittelystä peritään Nokian kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen taksan (rakennus- ja ympäristölautakunnan 23.2.2011 hyväksymä) mukainen maksu **2.000 €**.

Maa-aineslupahakemuksen ja ottamissuunnitelman tarkastamisesta peritään Nokian kaupungin maa-aineslupataksan (rakennus- ja ympäristölautakunnan 19.4.2011 hyväksymä) mukainen maksu **8.580 €**. Maksuun sisältyy 260 € naapureiden ja muiden asiaosaisten kuulemisesta sekä 150 € hakemuksen kuuluttamisesta sanomalehdessä.

Luvanhaltijan tulee suorittaa kaupungille vuotuinen valvontamaksu kulloinkin voimassa olevan maa-aines taksan mukaisesti. Vuositainen valvontamaksu lasketaan kokonaisottomäärästä jaettuna luvan voimassaolovuosilla. Tällä hetkellä voimassa oleva taksa on 0,02 €/k-m³ sekä perusmaksu 150 € vuodessa.

Vakuudet

Ennen ottamistoimintaan ryhtymistä hakijan on asetettava kunnan hyväksymä, suuruudeltaan **105.000 €** vakuus töiden suorittamisesta ja toiminnan päättymisestä aiheutuvista jälkihoitotoimenpiteistä ja alueen maisemoinnista. Vakuuden (pankkitalletus tai pankkita-kaus) tulee olla voimassa kolme vuotta lupa-ajan päättymisen jälkeen. Se voidaan palauttaa aiemmin, jos lupamääräysten edellyttämien toimenpiteiden toteutus ja maisemointi on lopputarkastuksessa hyväksytty. Vakuutta voidaan myös hakemuksesta purkaa sitä mukaan, kun tämän päätöksen mukaiset jälkitoimet on todettu loppuun suoritetuiksi.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Vaasan hallinto-oikeuteen. Valitusosoitus on liitteenä.

Päätös

Hakijalle

Jäljennös

Pirkanmaan ELY-keskus
Pirkanmaan pelastuslaitos
Pirteva

Ilmoitus päätöksestä

Rajanaapurit ja muut asianosaiset

Pöytäkirjantarkastajien nimikirjaimet

Ltk

Kh

Kv

VALITUSOSOITUS

LIITE

- Valitusviranomainen** Nokian kaupungin rakennus- ja ympäristölautakunnan päätökseen saa hakea valittamalla muutosta **Vaasan hallinto-oikeudelta**. Asian käsittelystä perittävästä maksusta valitetaan samassa järjestyksessä kuin pääasiasta.
- Valitusaika** Määräaika valituksen tekemiseen on 30 päivää tämän päätöksen antopäivästä sitä määräaikaan lukematta. Valitusaika päättyy **20.12.2017**.
- Valitusoikeus** Päätöksestä voivat valittaa asianosaiset, rekisteröity yhdistys tai säätiö, jonka tarkoituksena on ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun taikka asuin ympäristön viihtyisyyden edistäminen ja jonka toiminta-alueella kysymyksessä olevat ympäristövaikutukset ilmenevät, toiminnan sijaintikunta ja muu kunta, jonka alueella toiminnan ympäristövaikutukset ilmenevät, valtion valvontaviranomainen sekä toiminnan sijaintikunnan ja vaikutusalueen kunnan ympäristönsuojeluviranomainen ja asiassa yleistä etua valvova viranomainen.
- Valituksen sisältö** Valituskirjelmässä, joka osoitetaan Vaasan hallinto-oikeudelle, on ilmoitettava
- päätös, johon haetaan muutosta
  - valittajan nimi ja kotikunta
  - postiosoite ja puhelinnumero ja mahdollinen sähköpostiosoite, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa (mikäli yhteystiedot muuttuvat, on niistä ilmoitettava Vaasan hallinto-oikeudelle, PL 204, 65101 Vaasa, sähköposti vaasa.hao@oikeus.fi)
  - miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta
  - mitä muutoksia päätökseen vaaditaan tehtäväksi
  - perusteet, joilla muutosta vaaditaan
  - valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen allekirjoitus, ellei valituskirjelmää toimiteta sähköisesti (faksilla tai sähköpostilla)
- Valituksen liitteet** Valituskirjelmään on liitettävä
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
  - mahdollisen asiamiehen valtakirja tai toimitettaessa valitus sähköisesti selvitys asiamiehen toimivallasta
- Valituksen toimittaminen**
- Valituskirjelmä liitteineen on toimitettava Vaasan hallinto-oikeuteen. Valituskirjelmän on oltava perillä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.** Valituskirjelmä liitteineen voidaan lähettää myös faksina tai sähköpostilla, jolloin valituskirjelmän on oltava toimitettu niin, että se on käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.
- Vaasan hallinto-oikeuden kirjaamon yhteystiedot**
käyntiosoite:	Korsholmanpuistikko 43, 4. krs
postiosoite:	PL 204, 65101 Vaasa
puhelin:	029 56 42780
faksi:	029 56 42760
sähköposti:	vaasa.hao@oikeus.fi
aukioloaika:	klo 8–16.15
- Oikeudenkäyntimaksu** Valittajalta peritään asian käsittelystä Vaasan hallinto-oikeudessa oikeudenkäyntimaksu kulloinkin voimassa olevan taksan mukaisesti. Tuomioistuinten ja eräiden oikeushallintoviranomaisten suoritteista perittävistä maksuista annetussa laissa on erikseen säädetty eräistä tapauksista, joissa maksua ei peritä.